

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

dinsdag

19-02-2002

10:15 uur

mardi

19-02-2002

10:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail: aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer John Spinnewyn aan de minister van Landsverdediging over "de provinciale verdeling van burgerpersoneel bij het leger en hun taalsysteem" (nr. 6303)	1
<i>Sprekers: John Spinnewyn, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de ratificatie en promotie van het protocol tegen het inzetten van de kindersoldaten" (nr. 6469)	2
<i>Sprekers: Josée Lejeune, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Samengevoegde vragen van	4
- de heer John Spinnewyn aan de minister van Landsverdediging over "het oprichten van een veiligheidskorps" (nr. 6301)	4
- de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "de oprichting van een veiligheidskorps" (nr. 6477)	4
<i>Sprekers: John Spinnewyn, Stef Goris, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "de Mid-Life Upgrade van de Battlefield Surveillance Radars" (nr. 6294)	8
<i>Sprekers: Stef Goris, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "de provinciestaven in Waals- en Vlaams-Brabant" (nr. 6370)	9
<i>Sprekers: Stef Goris, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van mevrouw Simonne Creyf aan de minister van Landsverdediging over "de problematiek van de jonge piloten van de 9e promotie SFA" (nr. 6381)	10
<i>Sprekers: Simonne Creyf, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "gepensioneerde militairen tewerkgesteld bij de Krijgsmacht" (nr. 6268)	13
<i>Sprekers: Martial Lahaye, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "de legionellabacterie in de kazernes van het Belgisch Leger" (nr. 6269)	15
<i>Sprekers: Martial Lahaye, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "vrouwelijke militairen	16

SOMMAIRE

Question de M. John Spinnewyn au ministre de la Défense sur "la répartition par province des membres du personnel civil de l'armée et leur régime linguistique" (n° 6303)	1
<i>Orateurs: John Spinnewyn, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "la ratification et la promotion du protocole contre l'utilisation des enfants soldats" (n° 6469)	2
<i>Orateurs: Josée Lejeune, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Questions jointes de	4
- M. John Spinnewyn au ministre de la Défense sur "la création d'un corps de sécurité" (n° 6301)	4
- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "la création d'un corps chargé de missions de sécurité" (n° 6477)	4
<i>Orateurs: John Spinnewyn, Stef Goris, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "le 'Mid-Life-Upgrade' des radars de surveillance Battlefield" (n° 6294)	8
<i>Orateurs: Stef Goris, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "les Etats-majors provinciaux du Brabant wallon et du Brabant flamand" (n° 6370)	9
<i>Orateurs: Stef Goris, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de Mme Simonne Creyf au ministre de la Défense sur "le problème des jeunes pilotes de la 9ème promotion de la SFA" (n° 6381)	10
<i>Orateurs: Simonne Creyf, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "les militaires à la retraite travaillant au service des Forces armées" (n° 6268)	13
<i>Orateurs: Martial Lahaye, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "la présence de la bactérie de la légionellose dans les casernes de l'armée belge" (n° 6269)	15
<i>Orateurs: Martial Lahaye, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "la présence de femmes militaires au	16

binnen de Belgische Krijgsmacht" (nr. 6270)		sein des Forces armées belges" (n° 6270)	
<i>Sprekers:</i> Martial Lahaye, André Flahaut , minister van Landsverdediging		<i>Orateurs:</i> Martial Lahaye, André Flahaut , ministre de la Défense	
Vraag van de heer Yves Leterme aan de minister van Landsverdediging over "de overdracht van de RMD-achterstallige betalingen inzake de 'voordelen Sociale dienst' voor de periode van februari 1999 tot november 2001" (nr. 6357)	18	Question de M. Yves Leterme au ministre de la Défense sur "le transfert des arriérés de paiement relatifs aux 'avantages Service social' des SRM pour la période entre février 1999 et novembre 2001" (n° 6357)	18
<i>Sprekers:</i> Yves Leterme , voorzitter van de CD&V-fractie, André Flahaut , minister van Landsverdediging		<i>Orateurs:</i> Yves Leterme , président du groupe CD&V, André Flahaut , ministre de la Défense	
Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "de leegstaande militaire gebouwen" (nr. 6297)	21	Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "les bâtiments militaires inoccupés" (n° 6297)	21
<i>Sprekers:</i> Martial Lahaye, André Flahaut , minister van Landsverdediging		<i>Orateurs:</i> Martial Lahaye, André Flahaut , ministre de la Défense	
Samengevoegde vragen van	22	Questions jointes de	22
- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "zijn recent bezoek aan Vietnam" (nr. 6397)	22	- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "son récent voyage au Vietnam" (n° 6397)	22
- mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de besluiten die werden getrokken uit de zending naar Vietnam, Cambodja en Laos" (nr. 6488)	22	- Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "les conclusions tirées du voyage au Vietnam, au Cambodge et au Laos" (n° 6488)	23
<i>Sprekers:</i> Luc Sevenhans, Josée Lejeune, André Flahaut , minister van Landsverdediging, Martial Lahaye, John Spinnewyn		<i>Orateurs:</i> Luc Sevenhans, Josée Lejeune, André Flahaut , ministre de la Défense, Martial Lahaye, John Spinnewyn	
Samengevoegde vragen van	28	Questions jointes de	28
- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de Nederlandse beslissing tot deelname aan het JSF-project" (nr. 6396)	28	- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "la décision des Pays-Bas de participer au projet JSF" (n° 6396)	28
- de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de beslissing van de Nederlandse regering deel te nemen aan het JSF-programma" (nr. 6408)	28	- M. Pieter de Crem au ministre de la Défense sur "la décision du gouvernement néerlandais de participer au programme JSF" (n° 6408)	28
-de heer Robert Denis aan de minister van Landsverdediging over "de keuze van Nederland voor het Amerikaanse gerechtsvliegtuig JSF" (nr. 6470)	28	- M. Robert Denis au ministre de la Défense sur "le choix des Pays-Bas en faveur du JSF américain" (n° 6470)	28
<i>Sprekers:</i> Luc Sevenhans, Pieter De Crem, Robert Denis, André Flahaut , minister van Landsverdediging, Stef Goris		<i>Orateurs:</i> Luc Sevenhans, Pieter De Crem, Robert Denis, André Flahaut , ministre de la Défense, Stef Goris	
Vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de berichtgeving na het overlijden van een bemanningslid van de Godetia" (nr. 6398)	35	Question de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "les informations publiées à la suite du décès d'un membre d'équipage du Godetia" (n° 6398)	35
<i>Sprekers:</i> Luc Sevenhans, André Flahaut , minister van Landsverdediging		<i>Orateurs:</i> Luc Sevenhans, André Flahaut , ministre de la Défense	

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGINGCOMMISSION DE LA DEFENSE
NATIONALE

van

du

DINSDAG 19 FEBRUARI 2002

MARDI 19 FEVRIER 2002

10:15 uur

10:15 heures

La séance est ouverte à 10.26 heures par M. José Canon, président.
De vergadering wordt geopend om 10.26 uur door de heer José Canon, voorzitter.

01 Vraag van de heer John Spinnewyn aan de minister van Landsverdediging over "de provinciale verdeling van burgerpersoneel bij het leger en hun taalstelsel" (nr. 6303)

01 Question de M. John Spinnewyn au ministre de la Défense sur "la répartition par province des membres du personnel civil de l'armée et leur régime linguistique" (n° 6303)

01.01 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, naar aanleiding van mijn schriftelijke vraag over de taalverhouding bij het burgerpersoneel van het leger ben ik tot de vaststelling gekomen dat 52% van het burgerpersoneel Nederlandstaligen zijn en 48% Franstaligen. Deze verhouding is eveneens terug te vinden in de statutaire betrekkingen. In totaal gaat het over 2.826 betrekkingen. Als men rekening houdt met de taalverhouding kan men niet anders dan besluiten dat 227 betrekkingen voor de Vlamingen verloren gaan. Brussel buiten beschouwing gelaten, heeft Vlaanderen 694 Nederlandstalige en 35 Franstalige personeelsleden. In Wallonië zijn er 758 Franstalige en 37 Nederlandstalige personeelsleden, waarvan 566 tewerkgesteld zijn in de provincie Luik. Dit betekent dat er in de provincie Luik bijna evenveel personeelsleden tewerkgesteld zijn als in al de Vlaamse provincies samen. De provincie Luik telt, mijns inziens, echter niet meer militairen dan de andere provincies.

Mijnheer de minister, waarom steekt de provincie Luik met kop en schouders boven de andere provincies uit? Waarom is er een onevenwicht in de 60/40-verhouding waardoor er 227 betrekkingen verloren gaan voor Vlaanderen?

01.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de personeelsformatie van het departement van Landsverdediging telt in totaal 4.310 burgerlijke betrekkingen. 307 van deze betrekkingen behoren tot het burgerlijk algemeen bestuur waarvoor een taalkader bestaat. Binnen het burgerlijk algemeen bestuur dat als centrale dienst wordt beschouwd, zijn de 26 betrekkingen van de eerste twee trappen van de hiërarchie – rangen 13-15-16 en 17 – paritair verdeeld. De twee directeurs-generaal, de directeur-generaal human resources en die van de juridische steun en bemiddeling behoren tot het Nederlandse taalkader. Van de resterende 281 betrekkingen behoort 51% tot het Nederlands taalkader en 49% tot het Franse taalkader. Voor de overige 4.003 betrekkingen bij mijn departement

01.01 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Le personnel civil de l'armée compte 52% de néerlandophones et 48% de francophones. Si l'on considère que la clé de répartition 60/40 doit également être respectée dans ce cadre, force est de constater que la Flandre perd 227 emplois. Pourquoi la règle des 60/40 n'est-elle pas respectée?

Par ailleurs, il est frappant de constater que la province de Liège compte presque autant de civils employés à l'armée que la Flandre tout entière. Par rapport aux autres provinces, Liège ne compte pourtant pas davantage de militaires. Comment expliquer dès lors cette pointe à Liège?

01.02 **André Flahaut**, ministre: L'effectif du personnel du ministère de la Défense nationale dénombre 4.310 emplois civils au total. Il existe bel et bien un cadre linguistique pour les 307 emplois au sein de l'Administration Générale Civile. Les 4.003 emplois restants ne disposent pas d'un cadre linguistique, mais l'on s'attache à respecter la règle des 60/40 en la matière.

bestaat er geen taalkader. Er wordt naar gestreefd deze betrekkingen te verdelen volgens de 60/40-verhouding.

Rekening houdend met de jarenlange wervingsstops op de uiterst beperkte wervingsmarge, is het niet mogelijk die verhouding altijd te respecteren omdat het aantal effectieven hoofdzakelijk wordt bepaald door de natuurlijke personeelsafvloeiing.

Voor de provincie Luik geldt specifiek dat er erg veel burgerlijke personeelsleden zijn tewerkgesteld in het logistieke steuncomplex te Rocourt. De organieke tabel voorziet daar in vierhonderd en drie burgerlijke betrekkingen, omdat het taken betreft die perfect door burgerlijke personeelsleden kunnen worden uitgevoerd.

Het aantal tewerkgestelde burgerlijke personeelsleden per provincie wordt niet noodzakelijk bepaald door het aantal tewerkgestelde militairen. De aard van de uit te oefenen functie is daarentegen van veel doorslaggevend belang.

Mijnheer Spinnewyn, ik overhandig u een blad waarop de cijfers staan.

01.03 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitvoerig verslag. Ik wil wel benadrukken dat de minister zegt te proberen de 60/40-verhouding na te leven, maar daarin niet slaagt. In de huidige omstandigheden gaat het om een groot aantal benadeelden in Vlaanderen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Question de Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "la ratification et la promotion du protocole contre l'utilisation des enfants soldats" (n° 6469)

02 Vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de ratificatie en promotie van het protocol tegen het inzetten van de kindersoldaten" (nr. 6469)

02.01 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Monsieur le président, monsieur le ministre, c'est avec satisfaction que j'ai pris connaissance, le 12 février dernier, de l'entrée en vigueur du protocole facultatif à la Convention relative aux droits de l'enfant concernant l'implication dans les conflits armés. Ce protocole stipule que les Etats veillent à ce que les personnes n'ayant pas atteint l'âge de 18 ans ne fassent pas l'objet d'un enrôlement obligatoire dans leurs forces armées et qu'ils relèvent l'âge minimum de l'engagement volontaire dans leurs forces à au moins 16 ans, ces enrôlés ne participant pas directement aux hostilités avant l'âge de 18 ans. En outre, les groupes armés distincts des armées officielles ne devraient, en aucune circonstance, enrôler ni utiliser des personnes de moins de 18 ans.

Monsieur le ministre, ce protocole concerne environ 500.000 enfants dans 85 pays différents, dont plus de 300.000 sont des acteurs dans 35 conflits. Je pense que 13 voire 14 pays ont ratifié ce protocole tels que la République démocratique du Congo, le Kenya et l'Islande.

Quelles sont les actions que la Belgique, à travers les liens qu'elle entretient avec d'autres forces armées, peut entreprendre afin de favoriser la mise en œuvre de ce protocole et approfondir la

Ce n'est cependant pas toujours possible: le recrutement étant bloqué depuis des années, les départs naturels n'ont pas pu être compensés.

A Liège, 403 civils travaillent au complexe de soutien logistique de Rocourt. Ils y effectuent des tâches pouvant parfaitement être réalisées par des non-militaires. Le nombre de civils par province employés par l'armée ne doit donc pas nécessairement être proportionnel au nombre de militaires de cette province.

01.03 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): La Flandre est, une fois de plus, la dupe du non-respect involontaire des rapports linguistiques imposés.

02.01 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Ik ben tevreden over het feit dat het protocol betreffende het inzetten van kinderen bij gewapende conflicten op 12 februari van kracht is geworden. Dit protocol betreft bijna een half miljoen kinderen in 85 landen. Veertien landen hebben dit protocol geratificeerd.

Wat doet België om de uitvoering van dit protocol te verdedigen in samenwerking met andere krijgsmachten? Coördineren wij onze acties met de VN-organen?

Kan België geen coördinatie-initiatief nemen in Sierra Leone met de Britse troepen of met die van de UNO in Liberia of in de DRC. Het Belgisch leger zou nuttig

coopération technique et financière afin de prévenir le recrutement et aider à la réinsertion?

humanitair werk kunnen doen door dit protocol te bevorderen.

Avons-nous des contacts avec les organes de l'ONU et de l'UNICEF pour coordonner nos actions?

Quelles propositions peut-on formuler pour rendre le protocole effectif et aider les armées nationales à contrôler son implication sur leur territoire?

La Belgique peut-elle promouvoir une initiative dans ce sens, initiative s'inscrivant dans le cadre de la prévention des conflits vis-à-vis de pays tels que le Sierra Leone où sont présents des soldats anglais et des troupes de l'ONU, le Libéria ou la République démocratique du Congo?

Monsieur le ministre, l'armée belge pourrait accomplir une œuvre humanitaire utile et appréciable en participant à la mise en œuvre directe ou indirecte de ce protocole. Je me permets donc de vous demander, au-delà des questions ponctuelles que je vous sou mets, de promouvoir auprès de vos homologues la mise en œuvre effective de ces dispositions visant à lutter contre les enfants soldats.

Président: Jean-Pol Henry, président.

Voorzitter: Jean-Pol Henry, voorzitter.

02.02 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, chers collègues, les questions qui sont formulées concernent au premier chef le ministre des Affaires étrangères. Cependant, elles m'intéressent beaucoup. En effet, je ne manque jamais d'évoquer cette problématique des enfants-soldats lors de mes rencontres avec des collègues européens, lors de réunions avec l'OTAN ou encore lors de visites dans les pays où le problème se pose de la façon la plus aiguë.

Dans nos armées, il n'y a pas d'enfants-soldats, quoi qu'en disent certaines organisations aujourd'hui. En Belgique les écoles de sous-officiers comportent des étudiants âgés de 16 ans, mais ce ne sont pas des militaires. Il est hors de question d'engager ces jeunes dans des opérations militaires. C'est la réponse que nous donnons aux organisations qui nous reprochent d'avoir des enfants-soldats. Il ne faut pas exagérer. Les écoles de sous-officiers comptent de jeunes étudiants et nous cherchons à attirer les jeunes. Certains d'entre eux sont très contents qu'il existe des écoles de sous-officiers pour pouvoir faire des études dans de bonnes conditions. Mais il ne s'agit pas de militaires et ils ne seront jamais engagés dans des opérations militaires. Il faut le préciser.

Nous devons poursuivre la lutte contre l'utilisation des enfants-soldats en Europe, en Afrique ou en Asie. Il faudrait prévoir une concertation avec le ministre des Affaires étrangères si l'on veut entamer une action plus spectaculaire que celle que nous menons actuellement, lui et moi, lors des contacts bilatéraux qui ont lieu avec des collègues étrangers. Tout peut se faire.

02.03 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Monsieur le président, je remercie le ministre de sa réponse

02.02 Minister **André Flahaut**: De vragen en voorstellen van mevrouw Lejeune vallen hoofdzakelijk onder de bevoegdheid van de minister van Buitenlandse Zaken. Wat mij betreft, kan ik u verzekeren dat ik nooit nalaat dit probleem aan te kaarten bij mijn collega's van Landsverdediging op Europees niveau, bij de Navo en in het kader van bilaterale activiteiten. Wij hebben in onze legers geen kindsoldaten. Er bestaan wel scholen voor onderofficieren met leerlingen jonger dan 16 jaar. Dat zijn geen militairen en ze zullen nooit bij militaire operaties worden ingezet.

Uitgaande daarvan moeten wij het inzetten van kindsoldaten in andere landen en andere werelddelen blijven bestrijden.

We moeten dit fenomeen vooral op internationaal niveau aanpakken om meer slagkracht te hebben.

Monsieur le ministre, pourriez-vous être notre interprète auprès du conseil des ministres pour essayer d'accélérer le processus de ratification de cette convention?

02.03 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Kunt u onze woordvoerder zijn tijdens de ministerraad om de procedure voor de ratificatie van dit protocol door België te versnellen?

02.04 André Flahaut, ministre: Oui, mais nous rencontrons une difficulté pour l'instant: on nous reproche d'utiliser des "enfants-soldats". J'invite les organisations qui tiennent ce genre de discours à visiter en ma compagnie les écoles de sous-officiers. Ils y verront des étudiants et non des "enfants-soldats".

02.04 Minister **André Flahaut**: Verschillende organisaties vragen ons om opheldering betreffende onze studenten in de scholen voor onderofficiers.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Samengevoegde vragen van

- de heer John Spinnewyn aan de minister van Landsverdediging over "het oprichten van een veiligheidskorps" (nr. 6301)

- de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "de oprichting van een veiligheidskorps" (nr. 6477)

03 Questions jointes de

- M. John Spinnewyn au ministre de la Défense sur "la création d'un corps de sécurité" (n° 6301)

- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "la création d'un corps chargé de missions de sécurité" (n° 6477)

03.01 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de oprichting van een veiligheidskorps om onder meer het vervoer van gevangenen te regelen is opnieuw in een stroomversnelling gekomen. Dit plan kwam reeds in de actualiteit in 1993. Men hoopte te kunnen rekruteren bij de militairen die door de hervorming uit de boot zouden vallen. Toenmalig minister Wathélet schoof dit korps als een prioriteit naar voren. Zeven jaar later zijn er werkgroepen opgericht om een speciale eenheid voor de overbrenging van gedetineerden en aangehouden personen tot stand te brengen. De opdracht wordt beperkt tot begeleiding van gevangenen. Mijnheer de minister, bijna 10 jaar na 1993 hebben we nog steeds geen veiligheidskorps. Het zou onaanvaardbaar zijn als terzake nog geen gedetailleerde beslissingen werden genomen.

03.01 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Les projets de création d'un corps de sécurité, chargé notamment du transport des détenus, se sont accélérés. Lorsque cette idée a été émise en 1993, on espérait pouvoir affecter à ce corps des militaires devenus excédentaires à la suite des réformes de l'armée. Ce corps n'est cependant toujours pas mis en place.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken? Wat zijn de precieze bevoegdheden van het nieuwe veiligheidskorps? Hoe groot is dat korps? Destijds sprak men van over 800 leden. Worden op dit ogenblik onderhandelingen gevoerd met uw departement? Kunnen via dit korps een aantal tijdelijke contracten worden omgezet in statutaire betrekkingen?

Où en est-on? Quelles seront les missions précises du corps? Quelle sera son ampleur? Des négociations sont-elles en cours? Ce corps permettra-t-il de transformer des contrats temporaires en emplois statutaires?

03.02 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag handelt eveneens over het op te richten veiligheidskorps. De voorbije weken gonsde het van berichten terzake. Uit gesprekken met militairen kan ik opmaken dat velen zich kandidaat willen stellen om deel te kunnen uitmaken van dit korps. Het zou een goede oplossing zijn voor het prangend probleem van het overschot van oudere onderofficieren en beroepsvrijwilligers. Wat zal echter de financiële weerslag van deze mogelijke overstap zijn? Wie zal deze mensen betalen? Het lijkt me belangrijk dat terzake duidelijkheid

03.02 Stef Goris (VLD): Ces derniers temps, les rumeurs relatives au corps de sécurité vont bon train. De nombreux sous-officiers et volontaires de carrière plus âgés voient en ce corps une issue pour leur fin de carrière.

Quelle sera cependant l'incidence

wordt geschapen. Voor mij lijkt het duidelijk dat deze mensen niet door de krijgsmacht betaald moeten worden maar door de diensten waarbinnen ze zullen functioneren.

In het verleden werd eraan gedacht om in een eerste fase een bepaald percentage van de kosten te laten dragen door Landsverdediging omdat een aantal disponibiliteitsmaatregelen ook geld kost aan het departement. Het moet, mijns inziens, mogelijk zijn terzake een akkoord te bereiken waarbij men verdeelsleutels hanteert om uit te maken wie voor deze mensen financieel moet opdraaien. Op die manier zou men een win-win-situatie kunnen bereiken zowel voor Landsverdediging als voor Binnenlandse Zaken of Justitie die deze militairen zullen tewerkstellen. Deze militairen zijn voor Justitie en Binnenlandse Zaken immers goedkopere werkrachten omdat ze gedeeltelijk betaald worden door Landsverdediging. Mijnheer de minister, het is, mijns inziens, van elementair belang dat een correcte sleutel wordt gehanteerd. Het lijkt me eveneens belangrijk dat de gesprekken terzake zo snel mogelijk worden afgerond. Als we er niet snel uitgeraken vrees ik dat Binnenlandse Zaken en/of Justitie een korps zullen opstarten zonder onze militairen. We moeten dringend werk maken van deze zaak. Hopelijk hebt u goed nieuws voor ons inzake de stand van de onderhandelingen, onder meer over het aantal militairen dat de overstap kan maken.

03.03 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het plan inzake de oprichting van een veiligheidskorps voor de politie van hoven en rechtbanken en voor de overbrenging van gevangenen valt respectievelijk onder de bevoegdheid van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken.

C'est ma première réponse et je pourrais m'arrêter là.

Il existe vraisemblablement un besoin et des militaires pourraient en effet apporter leur aide. Mais, à mon avis, s'ils choisissent ce corps, ils ne sont plus militaires. C'est la première chose claire et précise que je tiens à souligner.

Ensuite, il est trop facile de puiser dans l'effectif des 40.000 militaires pour constituer ce corps arguant du fait que cela ne pose pas de problème puisqu'il y en a en suffisance et qu'il suffit de les transférer de tel endroit à tel autre. Les militaires ne sont pas des pions. Ce sont des hommes et des femmes, des travailleurs qui ont droit au respect. On ne peut pas les utiliser comme on l'entend parce qu'on a eu une idée et que cela ferait bien dans le décor. Je suis toujours prêt à discuter, je ne ferme pas la porte, mais il faut savoir qui paie. On ne peut pas à la fois avoir le beurre et l'argent du beurre!

La constitution de ce corps est sans doute nécessaire pour soulager les polices locales et la police fédérale. Il y a d'ailleurs concertation entre les départements de la Défense, de l'Intérieur et de la Justice à cet égard. Si des militaires veulent quitter volontairement l'armée, ils pourront le faire mais alors dans les mêmes conditions que les autres.

En effet, je ne veux pas que mes services soient vidés de leur substance parce qu'on aura promis certaines choses à mes hommes. Donc, ils pourront quitter l'armée, mais nous veillerons d'abord à l'intérêt du service et au fonctionnement de l'armée. Je crois que nous

financière d'un tel changement d'affectation? J'estime que les rémunérations des intéressés ne peuvent être à charge des forces armées, mais des départements pour lesquels ce corps prestera des services. Qu'en pense le ministre? Où en sont les négociations entre les départements de la Défense nationale, de l'Intérieur et de la Justice? Si l'on applique une clé de répartition correcte, cette situation pourrait être bénéfique pour toutes les parties intéressées.

03.03 **André Flahaut**, ministre: La création d'un corps de sécurité pour le transfert des détenus ressortit avant tout à la compétence des ministres de la Justice et de l'Intérieur.

Het is nodig. Maar als militairen worden opgenomen in dit korps, verliezen ze hun statuut van militair. Dat moet duidelijk zijn. Ieder zijn vak. Het is al te gemakkelijk manschappen te gaan halen bij het militair kader. Het zijn geen pionnen. Ze verdienen respect. Ik sluit een discussie echter niet uit. Als er bij de samenstelling van dit korps overleg is tussen de departementen en als militairen het leger willen verlaten, dan kunnen ze dat, maar in dezelfde omstandigheden als de andere militairen en rekening houdend met het belang van de dienst. In het belang van de dienst, zal ik ook sommige van die militairen moeten vervangen. Hier heb ik dus een budget voor nodig.

Bovendien moet voor deze nieuwe dienst in een budget worden voorzien om die ex-militairen te betalen. Het leger kan daarvoor

sommes d'accord sur ce point.

Ensuite, lorsque les gens sont motivés pour partir, il vaut mieux les laisser partir s'ils ne sont pas indispensables, plutôt que de les retenir au risque de les voir devenir des poids pour la structure. Mais il faut aussi pouvoir remplacer les démissionnaires, même les plus âgés d'entre eux, par des jeunes. Et pour cela, il me faut des moyens. Si on me retire le budget prévu pour ces militaires pour l'attribuer à ce corps de sécurité, il ne me serait pas possible de pourvoir aux remplacements nécessaires et nous aurons alors une armée vieillissante.

En résumé, je veux bien faire un geste. J'ai dit à mes collègues de la Justice et de l'Intérieur que j'abordais ce problème de façon positive, mais il faut que chacun s'y retrouve. En d'autres mots, si les militaires quittent l'armée sur une base volontaire, ils perdent leur statut de militaire. Il est en effet hors de question que des gars se baladent en uniforme pour transporter des prisonniers, car ce n'est pas le métier des militaires. A chacun son métier.

De plus, le département qui bénéficiera de ce personnel de qualité et motivé doit recevoir les moyens budgétaires nécessaires pour ses missions.

Il est aisé d'avoir des idées sur le compte des autres. Il est facile de dire: "il suffit de ...", "il faudrait que ...", "il n'y a que cela à faire ...", quand il ne faut pas payer la facture. Il faut savoir que tout cela a un coût. En outre, j'ai l'obligation de gérer une structure qui tient la route, car sinon il eût été inutile de faire des plans de modernisation ou des plans à long terme.

Ce sont des foutaises. Si on veut vider l'armée de sa substance, qu'on le dise tout de suite et qu'on arrête. Mais de grâce, présentons des accords équilibrés et accordons le budget nécessaire au département qui prendra cela en charge.

Quant au nombre, j'ignore si cette mesure va provoquer un engouement chez les militaires. Je suis incapable d'y répondre. Mais si des gens veulent partir, que cela se passe de manière définitive. Il est toujours mauvais de revenir à l'endroit qu'on a quitté. C'est valable en politique comme dans tout autre domaine.

03.04 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik had gemerkt dat ongeveer acht interministeriële werkgroepen werkzaam waren, waaronder een werkgroep voor Landsverdediging. Ik meende dat wij al verder stonden. Dat ontgoochelt mij.

Ik begrijp de angst van de minister om nog meer personeel te verliezen. Daarnaast rijst de vraag of de tijdelijke contractuelen geen prioritaire behandeling kunnen krijgen met betrekking tot dergelijk statuut. Op die manier zouden ook nieuwe kandidaat-militairen gemakkelijker worden aangetrokken, omdat zij weten dat zij nog in een andere openbare dienst terechtkunnen. Zij gaan dan een langere carrière tegemoet dan vijf of tien jaar bij het leger.

03.05 Stef Goris (VLD): Mijnheer de minister, ik bedank u voor uw houding in dat dossier. Het lijkt mij belangrijk dat de andere departementen er niet van uitgaan dat zij zomaar uit de militairen

niet opdraaien.

Kortom, we hebben een evenwichtig akkoord nodig.

Is het een bevestiging van de militairen? Ik weet het niet. Maar wie vertrekt, komt niet meer terug. Dat is niet goed.

03.04 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Il semble que nous n'ayons pas dépassé le stade des groupes de travail. Vous m'en voyez déçu. Le ministre a peur de perdre des gens. Il ne doit toutefois pas perdre de vue que la création d'un tel corps offre davantage de perspectives aux nouveaux candidats militaires, ce qui permet justement d'attirer de nouvelles recrues.

03.05 Stef Goris (VLD): D'autres départements ne peuvent pas partir du principe qu'ils peuvent

kunnen putten voor allerlei klussen waarvoor men personeel tekort komt in andere diensten.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Wij spreken over het personeel. Hebt u daarover al overlegd met de vakbonden? Wat is hun houding in dat dossier?

Welke mogelijke pistes zijn grensverleggend? Zonet heb ik al gewezen op de mogelijkheid om de militair een nieuw burgerstatuut te geven, waardoor hij niet langer onder de krijgsmacht ressorteert maar lid wordt van de diensten van Binnenlandse Zaken. Hij wordt politieman of krijgt een vergelijkbare functie. Wij moeten die transfer aantrekkelijk maken, maar daarbij moet ook het departement Landsverdediging winnaar zijn. Zoals ik enkele jaren geleden reeds heb gesuggereerd, zouden wij een bepaald percentage – bijvoorbeeld 20% – van de kostprijs van dat personeelslid kunnen blijven betalen omdat wij voornamelijk over oudere militairen spreken. Aldus wordt het ook aantrekkelijk voor de andere departementen om deze mensen aan te werven en kan het departement Landsverdediging goedkoop ruimte creëren om jonge, nieuwe mensen aan te trekken. Ik weet niet of u er al over hebt nagedacht om die financiële problemen samen op te lossen. Bestaan er denksporen in die zin? Uw mening dat militairen daarvoor vrijwillig moeten kunnen kandideren, lijkt mij logisch. Tegelijkertijd mogen wij de diensten niet in het gedrang brengen.

Wij weten erg goed hoeveel manschappen wij kunnen inzetten in buitenlandse operaties, want het maximum bedraagt duizend man. Daarom dacht ik vooral aan de oudere militairen. Tegelijk bekijk ik dat als een mogelijkheid voor jongere militairen: eenmaal zij hun jonge en voor de dienst meest nuttige jaren hebben besteed aan de krijgsmacht, kunnen zij de nieuwe piste van het veiligheidskorps bewandelen. Dat zou een eerste voorbeeld zijn van mobiliteit naar andere openbare ambten of diensten waarbij ook de aantrekkelijkheid van de militaire job zou kunnen vergroten. Volgens mij moeten wij ons in een eerste fase focussen op vrijwilligers onder militairen ouder dan 38 tot 40 jaar. Dat zou zowel voor uzelf als voor de andere diensten de problemen kunnen oplossen. Ik weet niet in welke mate daarover al is nagedacht.

03.06 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, ce n'est pas ici que je dois dire et répéter toutes les difficultés que nous avons à recruter de jeunes militaires. Je suggère à M. Goris de remettre à MM. Verwilghen et Duquesne toutes les propositions qu'il m'a faites pour recourir au secteur privé en vue d'engager des gens dans ce secteur du corps spécial de sécurité. En effet, il est très facile de réaliser ces projets sur le compte des autres. Mais, il faut que la "boutique" continue à fonctionner. Nous verrons s'il y a une réelle attractivité. Evidemment, cela pourrait être le cas si on y consacrait beaucoup d'argent comme on l'a fait, par exemple, pour la police fédérale. Aujourd'hui, les jeunes ne s'engagent plus chez nous car ils préfèrent s'engager ailleurs et être mieux payés. On va donc se retrouver face au même problème.

Comme je l'ai dit, je suis ouvert à toute proposition.

Dat is evenwel niet zo gemakkelijk. Er zijn ook statuten en een wet omtrent het statuut van de militairen.

toujours recourir à des militaires pour accomplir certaines tâches. C'est une position que le ministre défend également. Qu'en pensent les syndicats?

Je répète que le transfert doit être avantageux pour tous les intéressés, pour le militaire qui devient une sorte de policier du département de l'Intérieur, pour le département de l'Intérieur mais aussi pour le département de la Défense nationale, qui pourrait par exemple continuer à supporter 20 pour cent des frais de personnel des militaires transférés, souvent plus âgés. Ce transfert permet donc de libérer des fonctions pour des jeunes. Les négociations sont-elles menées dans cette optique?

La mutation doit se faire sur une base volontaire, sans préjudice pour les effectifs disponibles pour les opérations strictement militaires. L'idéal serait que la majorité de ceux qui optent pour le corps de sécurité soient âgés de 40 ans ou plus. De la sorte, la mobilité profiterait à tous.

03.06 Minister **André Flahaut**: Ik stel voor dat u uw voorstellen bij de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie doet om het personeel voor deze dienst aan te werven.

Il y a des concertations légales et des règles statutaires à respecter.

Ce n'est pas si simple.

Il ne suffit pas dire que l'on va prévoir des mises en disponibilité. Il faut tenir compte des dispositions légales et organiser des concertations. S'il faut aller vite, il faut trouver d'autres solutions et engager des intérimaires.

Als het dringend is, kunnen we met uitzendkrachten werken. We moeten er wel op letten geen voorwaarden aan te bieden die al te sterk verschillen van diegene die het leger kan voorstellen om te voorkomen dat we onze krijgsmacht niet meer kunnen verjongen.

03.07 Stef Goris (VLD): Que disent les syndicats à ce sujet?

03.07 Stef Goris (VLD): Wat denken de vakbonden van het militair personeel ervan?

03.08 André Flahaut, ministre: Les syndicats militaires suivent le dossier. Si une initiative devait être prise, j'insisterais pour qu'une concertation ait lieu au sein de mon département afin que tout se passe dans de bonnes conditions car je ne tiens pas à ce que le dialogue social que je mène depuis trois ans soit mis en péril par d'autres projets. Il vaut mieux prévenir les problèmes avant que les lois ne soient votées.

03.08 Minister André Flahaut: De vakbonden moeten ook worden uitgenodigd voor overleg. We mogen het resultaat van drie jaar sociaal overleg bij Landsverdediging niet over boord gooien.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "de Mid-Life Upgrade van de Battlefield Surveillance Radars" (nr. 6294)

04 Question de M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "le 'Mid-Life-Upgrade' des radars de surveillance Battlefield" (n° 6294)

04.01 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, eind de jaren tachtig heeft de Belgische Landmacht bij de firma ELT Electronics een aantal radars aangekocht van het type ELN 2030A. Die radars zijn intussen wat verouderd. Vorig jaar werd daarom een Mid-Life Upgrade opgestart via het in Luik gevestigde bedrijf BATS, dat instond voor de levering van de radars. De regering heeft zijn goedkeuring gegeven voor de M-LU van 18 van de 25 radars.

04.01 Stef Goris (VLD): A la fin des années quatre-vingt, la Force terrestre a acquis auprès de la firme israélienne Eltra Electronics 25° radars du type EL/M 2130 A. L'*upgrading* de ces radars, depuis lors quelque peu dépassés, a débuté l'année dernière. Pourquoi se limite-t-on à l'*upgrading* de 18° radars? Les radars qui auront subi l'*upgrading* n'atteindraient pas le même niveau opérationnel que de nouveaux radars mais le coût de l'opération serait en revanche aussi élevé. A-t-on dès lors pris la bonne décision en optant pour l'*upgrading*? L'*upgrading* est confié à l'entreprise liégeoise BATS, qui est bien loin de présenter de brillants résultats financiers. N'aurait-on pas dû faire jouer la concurrence en optant pour une procédure publique?

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag is misschien enigszins gedateerd. Ze gaat immers over een beslissing van eind vorig jaar. Waarom worden er slechts 18 van de 25 radars geüpgraded? Mijn tweede vraag is belangrijker. Was het wel een juiste beslissing? De performantie van de geüpgrade radars blijkt niet hetzelfde niveau te bereiken als de nieuwe generatie radars waarvoor de kostprijs van dezelfde orde zou zijn als de M-LU van de huidige radars. Was het wel nuttig de upgrade te laten doorgaan, wetende dat nieuwe toestellen via een openbare aanbesteding waarschijnlijk maar even duur zouden zijn en bovendien meer performant?

Mijn derde vraag betreft de upgrade zelf. Het Luikse bedrijf BATS heeft er uiteraard alle belang bij de upgrade uit te voeren. Was het niet aangewezen daarbij de concurrentie te laten spelen?

04.02 Minister André Flahaut: Mijnheer de voorzitter, dat is een zeer technische vraag.

04.02 André Flahaut, ministre: L'*upgrading* de 18 radars est

Mijnheer Goris, uw eerste vraag handelde over de gegrondheid van de procedure indien men overweegt dat slechts 18 van de 25 radars worden gemoderniseerd. Om tegemoet te komen aan een toekomstgerichte structuur met 5 battle groups zal het escadron 2de Jagers te paard over 5 pelotons voor slagveldbeveiliging beschikken. Elk peloton bestaat uit drie secties met telkens 1 radar. Naast de operationele behoefte van 15 radars wordt in nog 3 radars voorzien voor logistieke doeleinden. Het upgraden van 18 radars is bijgevolg toereikend. De kostprijs van de M-LU is van dezelfde orde als de aankoop van nieuwe radars.

Notre radar fonctionne avec une combinaison optimale de deux bandes de fréquence, la bande KU (de 12 à 18 ghz) qui offre la meilleure résolution en azimut et en portée mais dont les performances se dégradent sensiblement en cas de mauvaises conditions atmosphériques et la bande X (de 8 à 12 ghz) qui offre une résolution inférieure à la bande KU mais dont les performances sont moins sensibles aux conditions atmosphériques.

Avec un budget comparable, les forces armées auraient donc pu acheter de nouveaux radars mais leurs performances sont largement inférieures à celles des radars dont nous disposons actuellement.

Sur la deuxième observation qui dit que les résultats de la firme MAPS ne seraient pas brillants et à la question de savoir si cette commande est essentielle pour la continuité de la firme, je ne peux fournir à ce sujet aucun commentaire, cette matière relevant avant tout de la gestion commerciale interne de cette firme.

En ce qui concerne la question de savoir s'il ne serait pas plus opportun d'opter pour l'acquisition d'un nouveau matériel en procédure publique, je me réfère à l'avantage technico-opérationnel d'une modernisation du matériel existant comme déjà expliqué. J'ajoute que la durée de vie après modernisation est équivalente à celle de nouveaux systèmes, ce qui constitue certainement deux éléments objectifs pour opter pour la procédure retenue.

suffisant: l'escadron des deuxièmes chasseurs à cheval a besoin de 15 de ces radars, les trois autres étant affectés à des objectifs logistiques. L'*upgrading* est, en effet, aussi coûteux que l'achat de nouveaux radars.

De meeste radarsystemen op de markt werken op één enkele frequentieband (X-band). Onze radars werken met een optimale combinatie van twee frequentiebanden: de Ku-band met een hogere resolutie in alle richtingen en in reikwijdte, maar die slechter presteert bij slecht weer en de X-band, met een lagere resolutie, maar minder weersgevoelig. Met een vergelijkbaar budget had de krijgsmacht nieuwe radars kunnen kopen, maar die beduidend slechter werken dan de huidige. Over de weinig schitterende resultaten van de firma BATS kan ik geen enkele commentaar geven omdat dat behoort tot de interne keuken van het commercieel beheer van die onderneming. Ten slotte, wat betreft de aankoop van nieuw materieel via een openbare aanbesteding, verwijst ik naar het technisch en operationeel voordeel van een modernisering van het bestaande materieel. Het gemoderniseerde materieel gaat even lang mee als de nieuwe systemen.

04.03 Stef Goris (VLD): Mijnheer de minister, ik ben tevreden over uw technisch antwoord. Ik zal het schriftelijke verslag ervan nog eens grondig doorlezen en ik zal dat uiteraard ook toetsen aan de gegevens waarover ik beschik, vooral inzake de werking van de nieuwe en bestaande systemen. Ik neem aan dat wat u zegt, correct is, maar ik moet het nog nakijken.

04.03 Stef Goris (VLD): J'aimerais quand même vérifier si le nouveau système n'est pas plus efficace que les anciens radars mis à niveau.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "de provinciestaven in Waals- en Vlaams-Brabant" (nr. 6370)

05 Question de M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "les Etats-majors provinciaux du Brabant wallon et du Brabant flamand" (n° 6370)

05.01 Stéf Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in uw mededeling aan het militair en burgerpersoneel over het moderniseringsplan 2000-2015, wordt de standplaats van de staf van de provincie Waals-Brabant gepland in Waver. Dat lijkt me logisch en ik heb daar dan ook geen enkel bezwaar tegen. De staf van de provincie Vlaams-Brabant bevindt zich vandaag in Leuven en ook dat is logisch. Leuven is immers de hoofdplaats van deze provincie. Ik wil er u trouwens op wijzen dat burgemeester Louis Tobback er alles aan doet om alle belangrijke instellingen van de provincie ook in Leuven te vestigen en op dat vlak wil ik hem steunen. We stellen nu echter vast dat er wordt meegedeeld dat de provinciastaf zou worden overgeheveld naar Schaarbeek, naar het kwartier "Héliotropes", en dat doet toch de wenkbrauwen fronsen.

Waarom moet de provinciastaf van Vlaams-Brabant naar Schaarbeek en waarom kan hij niet in de hoofdplaats van de provincie blijven?

05.02 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, ma réponse sera courte.

Suivant la logique, on a installé un commandant de province à Leuven et un autre à Wavre. Par contre, ce qui n'est pas logique, c'est le maintien du poste à Schaarbeek, à l'avenue des Héliotropes.

J'avais décidé de vendre le quartier des Héliotropes pour ramener le commandant de province au Club Prince Albert. Il faut en effet moins d'infrastructure, car en cas de crise, on s'adresse de toute façon au centre de crise général, et pas à celui de l'arrondissement de Bruxelles-capitale. Ainsi, malgré les résistances de certains qui sont attachés aux vieilles briques, je puis vous assurer que la vente sera très rapidement réalisée.

Il n'y aura donc plus qu'un centre en Brabant wallon, et un en Brabant flamand. Celui de Bruxelles sera basé au Club Prince Albert.

05.03 Stéf Goris (VLD): De staf van de provincie Vlaams-Brabant blijft dus in Leuven?

05.04 Minister André Flahaut: Natuurlijk blijft ze in Leuven, net zoals de staf van Waals-Brabant in Waver blijft.

05.01 Stéf Goris (VLD): Dans sa communication relative au plan de modernisation 2000-2015, le ministre mentionne Wavre pour y installer l'état-major du Brabant wallon, ce qui n'est que logique. Pour le moment, cet état-major se trouve à Louvain même, ce qui est tout aussi logique. Il est à présent question de le transférer à Schaarbeek. Ce projet appelle des questions, d'autant plus que M. Tobback, bourgmestre de Louvain, cherche à centraliser toutes les institutions provinciales dans le chef lieu de la province. Pourquoi, dès lors, ce déménagement?

05.02 Minister André Flahaut: Er zijn twee provinciale staven, namelijk in Leuven en Waver, wat mij logisch lijkt. Ik had beslist de site aan de Heliotropenlaan te verkopen en de staf van Brussel naar het Kwartier Club Prins Albert over te brengen. Die verkoop stuitte op enige weerstand maar u mag gerust zijn, hij zal plaatsvinden en de staf van Brussel zal worden overgeheveld.

05.04 Minister André Flahaut: Le commandement provincial du Brabant flamand reste bien à Louvain.

05.05 Stéf Goris (VLD): Meer wilde ik niet weten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van mevrouw Simonne Creyf aan de minister van Landsverdediging over "de problematiek van de jonge piloten van de 9e promotie SFA" (nr. 6381)

06 Question de Mme Simonne Creyf au ministre de la Défense sur "le problème des jeunes pilotes de la 9ème promotion de la SFA" (n° 6381)

06.01 Simonne Creyf (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het jammerlijke faillissement van Sabena heeft zware gevolgen gehad voor het personeel van Sabena. Dat hebben we

06.01 Simonne Creyf (CD&V): La faillite de la Sabena a des conséquences dramatiques pour

vooral in andere commissies besproken. Er is echter nog een categorie slachtoffers die minder in beeld kwam, maar voor wie de situatie ook dramatisch is, met name de leerling-piloten in de laatste fase van hun opleiding. Ik heb het dan heel concreet over de negende promotie van de Sabena Flying Academy.

De jonge piloten van de negende promotie bevinden zich eigenlijk in een sociale en professionele patstelling. Zij volgden reeds twee fasen van hun opleiding tot piloot, hebben daar al behoorlijk wat in geïnvesteerd, ongeveer twee miljoen die fiscaal niet aftrekbaar is. De derde fase, is de type rating en een MCC-course, wat de opleiding is in het vliegtuig waar men later mee zal vliegen. Deze opleiding werd vroeger door Sabena verstrekt en betaald, maar ingevolge het faillissement is dit integraal weggefallen. De jonge piloten en hun ouders – want de ouders hebben zich verenigd – contacteerden verschillende ministers en hebben verschillende voorstellen gedaan, maar totnogtoe is daar nog niet veel van in huis gekomen. Ik heb minister Durant reeds ondervraagd over mogelijke oplossingen, maar ik heb niet de indruk dat deze regering ook maar iets wil doen voor deze groep.

Er werd de leerling-piloten wel een piste aangeboden, meer bepaald een militaire carrière bij de Luchtmacht, wat wel iets anders is dan wat men zich voorstelt als men piloot wil worden. We weten ook dat het absorptievermogen van de Luchtmacht beperkt is. Enkele jongeren boden zich reeds aan en een paar anderen zijn aan het overwegen of ze zich al dan niet willen aanbieden voor een militaire carrière bij de Luchtmacht. Bij hun overwegingen speelt de duur van de nieuwe opleiding een rol. Normaal duurt de opleiding voor een militaire carrière bij de Luchtmacht 2,5 jaar. U zou nu te kennen hebben gegeven dat u bereid bent om de opleidingstermijn voor de negende promotie te reduceren tot anderhalf jaar. Men moet natuurlijk wel rekening houden met het feit dat de negende promotie reeds twee fasen van de opleiding tot piloot achter de rug heeft. De reductie van die opleidingstermijn zou een wetswijziging veronderstellen. Ten laatste op 11 maart moeten die jongeren echter beslissen of ze een opleidingscontract tekenen met het leger. Ik heb dan ook de volgende vragen.

Wilt u de opleidingstermijn verkorten voor de negende promotie SFA? Bent u dat van plan? Doet u dat?

Is daarvoor inderdaad een wetswijziging nodig? Indien ja, welke timing voorziet u dan?

Rekening houdend met het feit dat voor 11 maart allicht een wetswijziging niet klaar zal zijn, welke garanties kunt u de leerling-piloten en hun ouders geven dat de opleidingsduur inderdaad beperkt zal worden tot anderhalf jaar?

06.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het statuut van de hulpofficieren, dat recentelijk werd gewijzigd bij de wet van 22 maart 2001, tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de statuten van het militair personeel ten einde de krijgsmacht in staat te stellen het structureel tekort aan piloten op te lossen, laat inderdaad niet toe over te gaan tot een specifieke werving van piloten die reeds in het bezit zijn van een licentie behaald in een vliegschool voor burgers, noch tot het waarderen van deze licentie door de aanpassing

les élèves pilotes qui se trouvent au stade de la dernière phase de leur formation, c'est-à-dire les membres de la neuvième promotion de la Sabena Flying Academy. Ils ont déjà suivi deux phases de formation extrêmement coûteuses qu'ils ont eux-mêmes financées et c'est précisément au moment où doit débiter la troisième phase, payée par la Sabena, que cette possibilité disparaît.

Le gouvernement abandonne ce groupe à son sort. On a certes offert à ces jeunes une carrière militaire à la Force aérienne mais cela implique à nouveau une formation de deux ans et demi. Le ministre est-il prêt, dans ce cas spécifique, à ramener ce délai à un an et demi? Ceci suppose une modification de la loi, ce qui prend du temps. Or, ces jeunes doivent déjà signer leur contrat de formation à l'armée le 11 mars. Obtiendront-ils des garanties que la formation sera raccourcie?

06.02 **André Flahaut**, ministre: Le statut des officiers auxiliaires ne permet pas de recruter des pilotes titulaires d'une licence de l'école d'aviation civile. Par ailleurs, il n'est pas aussi simple d'adapter la formation des pilotes militaires et les épreuves auxquelles ils sont

van de vorming en de vakproeven die de militaire piloot moet afleggen. soumis.

Il faut vous dire qu'avant la faillite de la Sabena, on constatait plutôt un mouvement des militaires vers les compagnies civiles. Nous étions alors confrontés à un problème de protection du statut et de la profession de pilote militaire. Comme vous l'avez dit, une modification de la loi est nécessaire. C'est pourquoi, mon administration a été chargée de l'élaboration d'un projet de loi. Nous en sommes actuellement au stade de la modification du projet de loi existant dans le respect de la procédure normale de contrôle administratif et budgétaire.

De nieuwe bepalingen zullen een reële mogelijkheid bieden om de jonge burgerpiloten, die momenteel inactief zijn door de huidige moeilijke omstandigheden, te reclasseren. Zo zal een specifieke werving mogelijk worden van kandidaat-hulpofficieren die reeds titularis zijn van bepaalde luchtvaartkwalificaties die ze hebben behaald in burgerscholen. Tevens zullen er tijdens de vorming tot militair piloot vrijstellingen kunnen worden toegestaan aan de kandidaat-hulpofficieren. Deze kandidaat-hulpofficieren zullen een specifieke proef afleggen op het einde van hun vorming.

Teneinde tegemoet te komen aan de bezorgdheid inzake de opleidingsduur, heeft mijn administratie in een overgangsmaatregel voorzien die zal toelaten dat de kandidaat-hulpofficieren die reeds titularis zijn van bepaalde luchtvaartkwalificaties, behaald in burgerscholen zoals bijvoorbeeld de school van ex-Sabena en die nu reeds een vorming tot militaire piloot volgen, kunnen genieten van de wetswijziging indien ze dit wensen.

Au départ, nous étions à la recherche de pilotes puisqu'ils portaient tous dans le privé ou à la Sabena ou ailleurs. J'ai moi-même ouvert les portes de la Force aérienne à ces jeunes pilotes, ceux qui rencontrent le plus de difficultés. La modification législative va arriver mais, si je peux donner un conseil à ceux qui sont au chômage aujourd'hui, c'est de saisir la chance que nous leur offrons parce qu'elle ne se représentera peut-être plus.

Je dois également veiller à ne pas créer un déséquilibre dans l'autre sens. En effet, il ne faut pas que les pilotes qui sont restés dans l'armée et qui, pour un même travail que leurs collègues civils, ont des rémunérations nettement inférieures, soient désavantagés par rapport aux autres.

Il faut donc trouver le bon équilibre pour intégrer les deux catégories de personnes. Du côté de la Défense en tout cas, le but est de permettre à ces jeunes pilotes de ne pas perdre tout ce qu'ils ont investi pour leur formation.

En outre, si ces jeunes entrent chez nous, je leur demanderai de s'engager pour une certaine période. Il ne faudrait pas, à l'occasion d'un revirement et d'une nouvelle embellie dans le monde de l'aéronautique, qu'ils abandonnent les militaires à leur sort pour aller ailleurs gagner des traitements beaucoup plus élevés.

Vóór het faillissement van Sabena zaten wij met het omgekeerde probleem. Wij moesten het statuut van militair piloot beschermen. De wet moet worden gewijzigd. Mijn administratie bereidt een voorontwerp van wet voor.

Les nouvelles dispositions prévoient la possibilité de recruter des candidats officiers auxiliaires déjà en possession d'une licence obtenue dans une école civile. Ces candidats pourront également bénéficier de dispenses au cours de leur formation militaire. A la fin de celle-ci, ils devront présenter un examen d'aptitude professionnelle. La formation militaire est, en effet, relativement longue pour ces personnes déjà partiellement formées. C'est pourquoi l'on prévoit de modifier la loi. En attendant, des mesures transitoires seront décrétées.

We komen van een situatie waarin militaire piloten bij ons weggingen en overstapten naar de burgerluchtvaart. Ik raad de jonge burgerluchtvaartpiloten aan de kans die wij hun nu geven, te grijpen. Zo'n kans krijgen ze namelijk vermoedelijk geen tweede keer. Tegelijk mogen we de militaire piloten die bij ons aan het werk zijn willen gaan en daarbij een lager loon voor lief hebben genomen dan wat ze in de burgerluchtvaart hadden kunnen verdienen, niet achterstellen.

Jongeren die bij ons tekenen, vraag ik dan ook een serieuze verbintenis aan te gaan voor de dienst. Het is niet de bedoeling dat ze onmiddellijk weer zouden weglopen als het plots weer beter zou gaan met de burgerluchtvaart.

06.03 Simonne Creyf (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wens de minister te bedanken voor het antwoord. Ik kan begrijpen dat de

06.03 Simonne Creyf (CD&V): Le ministre craint que les pilotes

minister bezorgd is om het evenwicht binnen de luchtmacht zelf. Ik begrijp ook zijn bezorgdheid dat eens die jongeren de kans hebben gekregen om in het leger een opleiding te krijgen, zij dan op korte termijn het leger verlaten. Ik heb daarvoor alle begrip.

Wat ik eigenlijk wou weten is of er een wetswijziging komt. Ik wou ook weten of degenen die nu die twee fasen van de opleiding achter de rug hebben, maar anderhalf jaar opleiding zullen moeten volgen. Als men ermee rekening houdt dat de wetswijziging niet klaar zal zijn voor 11 maart, vraag ik me ook af of de minister kan garanderen dat die opleiding zal worden gereduceerd tot anderhalf jaar.

06.04 André Flahaut, ministre: Madame, vous n'allez pas m'obliger à vous dire que je vais me mettre en contradiction avec la loi. Je n'oserais jamais tenir de tels propos ici. Ce qu'il faut faire, c'est prendre des dispositions le plus rapidement possible et nous y travaillons.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "gepensioneerde militairen tewerkgesteld bij de Krijgsmacht" (nr. 6268)

07 Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "les militaires à la retraite travaillant au service des Forces armées" (n° 6268)

07.01 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de Nederlandstalige pers van 25 januari 2002 kon men lezen dat het leger een relatief groot aantal van 147 gepensioneerde militairen tewerkstelde. Deze ex-militairen zouden hun pensioen kunnen aanvullen met niet-aanzienlijke bedragen.

Hoeveel ex-militairen vallen op 1 januari 2002 onder de zogenaamde kaderbehoefte? Hoeveel militairen vervullen na hun oppensioenstelling nog een bezoldigde functie bij de Krijgsmacht? Hoeveel plaatsen zijn er voorzien voor deze personeelscategorie? Aan welke criteria moeten de werknemers voldoen om tot de categorie van kaderbehoefte te kunnen komen? In welke krijgsmachtonderdelen worden deze militairen tewerkgesteld? Welke graden bekleedden de ex-militairen op de datum van hun oppensioenstelling? Hoe is de verhouding tussen de Frans- en de Nederlandstaligen? Wordt het aantal tewerkgestelde ex-militairen, in het licht van de besparingen op de personeelsuitgaven, verminderd?

07.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega Lahaye, het systeem van de vrijwillige inkaderingsprestatie staat aan sommige, wegens de bereikte leeftijdsgrens, gepensioneerde militairen toe om uitzonderlijk te blijven dienen in de Krijgsmacht. De

quittent la Force aérienne au terme de leur formation. Je peux le comprendre.

Mes questions sur la durée de la formation militaire, la modification de la loi et les garanties d'ici au 11 mars restent toutefois sans réponse.

06.04 Minister **André Flahaut**: Die verbintenis kan ik niet aangaan, dat is strijdig met de wet. Wij zoeken een oplossing.

07.01 Martial Lahaye (VLD): Au début de cette année, la presse a évoqué le nombre relativement important de militaires pensionnés qui continuaient à être employés au sein des forces armées. Cette formule leur permet de bénéficier d'un complément considérable à leur pension. A combien d'anciens militaires a-t-on fait appel au 1er janvier 2002 pour compléter le cadre? Combien de militaires continuent-ils d'exercer une fonction rémunérée au sein des forces armées après avoir pris leur retraite? Combien de postes sont-ils réservés à ce groupe? A quels critères ces travailleurs doivent-ils satisfaire? Quel était leur grade lorsqu'ils ont pris leur retraite? Quelle est la proportion entre francophones et néerlandophones? Comptez-vous réduire ce nombre de travailleurs retraités pour réaliser des économies sur les dépenses de personnel?

07.02 **André Flahaut**, ministre: Le système des prestations d'encadrement volontaires (PEV) permet à certains militaires

cijfergegevens waarnaar de heer Lahaye verwijst, worden verkeerd geïnterpreteerd. 42 militairen, waarvan 39 officieren en 3 onderofficieren, voeren een vrijwillige inkaderingsprestatie uit.

De minister van Landsverdediging heeft 52 functies vacant gesteld voor de periode tussen 1 juli 2001 en 30 juni 2002, meer bepaald 47 voor officieren en 5 voor onderofficieren.

De criteria zijn als volgt: men moet beroeps- of aanvullingsofficier of onderofficier zijn; men moet op pensioen zijn gesteld wegens de bereikte leeftijdsgrens; men moet overgaan naar het reservekader; men moet vrijwilliger zijn om te dienen gedurende een periode van 1 jaar; de tewerkstelling moet zijn gerechtvaardigd door een inkaderingsbehoefte die niet kan worden ingevuld door werving binnen de 12 maanden; men moet in aanmerking genomen zijn door een selectiecomité dat belast is met de evaluatie van de kandidaturen; de selectie moet worden aanvaard door de minister.

De militairen in vrijwillige inkaderingsprestatie worden tewerkgesteld in alle componenten, maar ook in de algemene directie en de stafdepartementen van de defensiestaf, evenals in internationale posten.

De graden die de militairen bekleden zijn: 1 divisie-admiraal, 5 kolonels, 2 luitenant-kolonels, 4 majoors, 25 kapiteins-commandanten, 2 kapiteins, 2 adjudant-majoors en 1 adjudant.

De 42 vrijwillige inkaderingsprestaties worden verdeeld in 21 militairen voor het Nederlandstalige taalstelsel en 21 militairen voor het Franse taalstelsel.

J'en viens à la dernière partie de la question.

La difficulté réside dans le fait que les emplois occupés par les militaires en PVE requièrent de l'expérience ou des profils de compétences particuliers auxquels il n'est toujours pas possible de répondre à court terme en faisant appel à du personnel du cadre actif.

De plus, un militaire en PVE ne coûte pas plus cher à grade égal qu'un militaire du cadre actif. Sa rémunération n'est rien d'autre que sa pension réduite augmentée d'un complément de traitement lui permettant d'être rémunéré au même niveau que s'il appartenait au cadre actif. Le système des allocations et des indemnités lui est applicable et en aucun cas la rémunération des militaires en PVE n'est supérieure à celle de leurs collègues du cadre actif. C'est une technique limitée qui permet, avec souplesse, de répondre à certains besoins.

On ne m'enlèvera pas de l'idée que mettre à la pension certaines personnes à 45 ou 50 ans constitue un gaspillage incroyable. En effet, il s'agit de personnes compétentes, expérimentées et disponibles qui peuvent encore être très utiles. Mais "de wet is de wet" et c'est ainsi que l'on se retrouve face à des situations de ce type. Une réflexion à plus long terme doit donc être menée pour permettre à des personnes - c'est un peu à cela que doit servir le statut MSEM - de poursuivre plus longtemps leur carrière et continuer à servir l'armée, la défense en général et la collectivité.

retraités de rester en service. Vous devez interpréter les chiffres correctement: seuls 42 militaires, dont trois sous-officiers, effectuent actuellement des PEV. Jusqu'à la mi-2002, 52 fonctions de ce type sont vacantes, dont 5 pour des sous-officiers. Pour entrer en ligne de compte, il faut être officier de carrière ou de complément, avoir été mis en retraite en raison de son âge, être transféré au cadre de réserve, être volontaire pour servir pendant un an, occuper une fonction qui ne pourra pas être occupée au cours de cette année par la voie du recrutement normal, avoir été choisi par un comité de sélection et accepté par le ministre. Ces personnes peuvent aboutir dans n'importe quelle composante. On retrouve parmi les intéressés des colonels, des majors, des capitaines, etc. 21 relèvent du régime linguistique néerlandais, 21 du régime francophone.

Het laatste deel van de vraag vervalt aangezien de jobs die militairen in het kader van de vrijwillige inkaderingsprestaties (VIP) uitoefenen, ervaring en bijzondere vaardigheden vereisen zodat zij op korte termijn niet altijd door actief personeel kunnen worden ingevuld. Bovendien kost een "VIP-militair" niet meer dan een actieve militair met dezelfde graad. Zijn bezoldiging bestaat uit een verlaagd pensioen dat met een loonsupplement wordt aangevuld, zodat hij evenveel ontvangt als zijn collega uit het actieve kader. Het systeem van bijdragen en vergoedingen geldt ook voor de "VOP-militair" die nooit meer dan zijn actieve collega's kan verdienen. De techniek is bijgevolg beperkt. Wie de militairen met 45 of 50 jaar op pensioen stuurt, vergooit vaardigheden en ervaring die voor het leger bijzonder nuttig kunnen zijn. De wet is echter de wet en bijgevolg dienen de

geldende regels correct te worden toegepast. Dit bijzondere statuut biedt ons de mogelijkheid waardevolle ervaring te benutten.

07.03 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn gedetailleerd antwoord, maar ik vraag mij toch af van waar dat cijfer van 147 komt. Die foute cijfers betreur ik, maar ik ben u zeer dankbaar voor de terechtzetting en de antwoorden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "de legionellabacterie in de kazernes van het Belgisch Leger" (nr. 6269)

08 Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "la présence de la bactérie de la légionellose dans les casernes de l'armée belge" (n° 6269)

08.01 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn volgende vraag betreft de legionellabacterie. Volgens de pers wordt de infanterieschool van Stokkem reeds twee jaar geteisterd door de legionellabacterie. Dit heeft mede tot gevolg dat een aantal sportactiviteiten tijdelijk werden opgeschort.

Welke kwartieren worden geconfronteerd met deze bacterie? Wat zijn de gevolgen heeft voor het dagelijkse leven in die kwartieren? Zijn er maatregelen genomen om terug naar een normale toestand te kunnen evolueren en, zo ja, welke? Hoeveel tijd zal dit nog in beslag nemen? Graag een antwoord van u mijnheer de minister.

08.01 Martial Lahaye (VLD): L'école d'infanterie de Stokkem serait confrontée depuis deux ans déjà à la bactérie de la légionellose. Certaines activités auraient même dû être suspendues pour cette raison. Quels quartiers sont-ils confrontés à cette bactérie? Quel en est l'impact sur la vie quotidienne dans ces casernes? Quelles mesures ont-elles été prises? Quand la situation sera-t-elle normalisée?

08.02 Minister André Flahaut: Mijnheer de voorzitter, collega's, in het kader van een systematische analysecampagne worden sinds eind 2000 een duizendtal douches in de militaire kwartieren onderzocht op de aanwezigheid van de legionellabacterie. In bijna 10% van de installaties verspreid over diverse kwartieren werd de aanwezigheid van de legionellabacterie vastgesteld.

De volgende kwartieren worden momenteel nog geconfronteerd met besmetting in één of meerdere douche-installaties: het kwartier Lemahieu te Ieper, het kwartier Brasschaat-Oost, het kwartier Ambiorix te Tongeren, het kwartier De Anting te Heverlee, het kwartier St-Laurent te Luik, het kwartier Bastin te Stokkem, het kwartier Bismans te Dinant, het kamp Koning Albert te Marche-en-Famenne.

Indien tijdens de analysecampagne legionellaconcentraties, hoger dan de toegelaten lage limietwaarden, worden vastgesteld, dan wordt overgegaan tot thermische of chemische ontsmetting. Tijdens deze ontsmetting kunnen de installaties uit veiligheidsoverwegingen, wegens gevaar voor verbranding, gedurende een beperkte tijd, één of twee dagen, niet gebruikt worden. Een installatie wordt uit voorzorg gesloten wanneer de hoge limietwaarde is overschreden. In dit geval kunnen de douches één tot twee weken niet gebruikt worden tot wanneer is vastgesteld dat de getroffen maatregelen doeltreffend waren. Tijdens die periode kan doorgaans gebruikt worden gemaakt van douches in andere gebouwen en zijn de gevolgen voor het

08.02 André Flahaut, ministre: Depuis la fin 2000, un millier d'installations de douche ont été contrôlées dans les quartiers militaires en vue de déceler la présence éventuelle de légionellose. Une contamination a été observée dans près de 10% des installations. Actuellement, des quartiers d'Ypres, de Brasschaat, de Tongres, d'Heverlee, de Liège, de Stokkem, de Dinant et de Marche-en-Famenne ont encore à faire face à la bactérie.

Durant la désinfection thermique ou chimique, les installations ne peuvent plus être utilisées pendant un certain temps pour des raisons de sécurité. Généralement, des douches peuvent être utilisées dans d'autres bâtiments.

Des mesures ont été prises afin de

dagelijkse leven beperkt.

Door toepassing van beheersmaatregelen, het periodiek of permanent opdrijven van de watertemperatuur en het buiten dienst stellen van niet of zelden gebruikte delen van de installatie, ontkalking en reiniging van boilers, werd de kans op besmetting sterk verminderd. Waar deze maatregelen niet toereikend bleken, gebeurden er aanpassingswerken: vernieuwing van boilers, plaatsing van systemen voor legionellabestrijding, het aanpassen of vernieuwen van leidingen. Dit alles is reeds uitgevoerd of gepland.

08.03 **Martial Lahaye** (VLD): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord. Ik dring erop aan om dat probleem nog meer preventief op te volgen.

08.04 Minister **André Flahaut**: Mijnheer Lahaye, dit is nu de taak van de nieuwe algemene directie "well being".

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 **Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "vrouwelijke militairen binnen de Belgische Krijgsmacht" (nr. 6270)**

09 **Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "la présence de femmes militaires au sein des Forces armées belges" (n° 6270)**

09.01 **Martial Lahaye** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het Belgisch leger telt, in vergelijking met andere Navo-legers, een groot aantal vrouwelijke militairen. De meeste eenheden zijn samengesteld uit zowel mannelijke als vrouwelijke soldaten. Een aantal maanden geleden nam u enkele maatregelen ten behoeve van het vrouwelijk personeel: de organisatie van een vrouwendag, de terbeschikkingstelling van crèches. Dat zijn ongetwijfeld lovenswaardige initiatieven.

09.01 **Martial Lahaye** (VLD): En comparaison avec les autres armées de l'OTAN, l'armée belge compte un grand nombre de femmes. Plusieurs initiatives louables ont été prises à leur intention: une journée de la femme, des crèches, ...

In verband met de gemengde samenstelling van het leger had ik graag een antwoord op volgende vragen.

Combien de femmes l'armée comptait-elle au 1er janvier? Quelle est la ventilation par rôle linguistique et par grade? Combien d'emplois leur sont-ils ouverts? Comment attire-t-on ces femmes à l'armée? Quelles conclusions le ministre tire-t-il du dialogue avec les femmes et qu'advient-il de celles-ci dans la pratique?

Hoeveel vrouwelijke militairen, onderverdeeld naar taalrol, telde het leger op 1 januari 2002 in de categorieën van beroepsvrijwilligers, onderofficieren, officieren en de hogere officieren?

Hoeveel betrekkingen zijn er voorzien voor vrouwelijke militairen?

Worden er initiatieven ontwikkeld om meer vrouwen aan te trekken binnen het leger?

Welke conclusies trekt u uit de dialoog met het vrouwelijk personeel? Hoe en wanneer worden die in de praktijk omgezet?

09.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer Lahaye, de Belgische Krijgsmacht telde 2.950 vrouwen op 1 januari 2002. Het Franstalige taalstelsel telde 11 hoofdofficieren, 52 lagere officieren, 322 onderofficieren en 638 vrijwilligers. Tot het Nederlandstalige taalstelsel behoren 19 vrouwelijke hoofdofficieren, 132 vrouwelijke lagere officieren, 692 vrouwelijke onderofficieren en 1.083 vrouwelijke vrijwilligers.

09.02 **André Flahaut**, ministre: Les Forces armées comptaient 2.950 femmes. Du côté francophone, on dénombre 11 officiers supérieurs, 52 officiers subalternes, 322 sous-officiers et 638 volontaires. Du côté néerlandophone, il s'agit de 19

Binnen de Krijgsmacht staan alle functies open voor zowel mannen als vrouwen. Er worden geen quota toegepast.

De verhoging van het aantal vrouwen in de Krijgsmacht is een van de strategische doelstellingen van het departement gelast met het gelijkekansenbeleid. In 2001 werd, met het oog op het bereiken van die doelstelling, erop toegezien dat de vrouw duidelijker naar voren kwam tijdens de rekruteringscampagnes. Zo toonden de affiches van de campagnes een man en een vrouw. Ook in de tv-spots kwamen vrouwen voor. Een vernieuwde informatiebrochure over vrouwen in de Krijgsmacht werd eind december uitgebracht. De brochure zal ook worden gebruikt voor de rekrutering en moet het positieve imago en de rol van de vrouwen in de Krijgsmacht duidelijk naar voren schuiven.

Om al het vrouwelijke personeel van Landsverdediging aan het woord te laten, werd een eerste algemene vergadering van het vrouwelijk personeel georganiseerd op maandag 13 november 2000 in auditorium 2000 van de Heizel. Die vergadering liet de vrouwen toe om zich uit te drukken omtrent hun professionele situatie.

Die informatie werd gebruikt om nieuwe voorstellen te formuleren betreffende de verbetering van de arbeidsvoorwaarden en de levenskwaliteit. Op 20 maart 2001 werd een tweede algemene vergadering van het vrouwelijke personeel georganiseerd waarop ook een delegatie van het mannelijke personeel werd uitgenodigd. Het was een kleine delegatie, met name de "chief of defense" en ik. Bij die gelegenheid werden de eerste concrete maatregelen aangekondigd. Deze hielden rekening met de wensen uitgedrukt bij de eerste algemene vergadering van 13 november 2000 en met het discussieforum georganiseerd ter gelegenheid van 25 jaar aanwezigheid van militaire vrouwen in de krijgsmacht.

De actiepunten werden voorgesteld op de eerste algemene vergadering voor alle personeel van het departement op 20 december 2001, met name de organisatie van kinderopvang tijdens de schoolvakanties, oprichting van kribbes met de opening op 5 september 2001 van een tweede en een derde bedrijfskribbe met Kind en Gezin-normen. Voor 2002 is de opening van drie nieuwe crèches gepland. Wat het verlot wegens familiale omstandigheden betreft, zoals moederschap, vaderschap, adoptie, ouderschap, verlof om familiale of persoonlijke redenen, is een studie aan de gang om een aantal types verlopen die aan bepaalde eisen beantwoorden, te kunnen toestaan in overeenstemming met Europese richtlijnen. Inzake attestatie en mutatie wordt een personeelspolitiek uitgewerkt die rekening houdt met de specifieke situatie van gehuwd of samenwonend zijn. De aanwezigheid van de vrouw in bevelfunctie moet worden aangemoedigd en binnen de rekruteringsstructuren van militaire scholen en opleidingscentra is er een aanpassing nodig van de criteria voor de controle van de lichamelijke conditie. Er is de oprichting van een cel voor gelijke kansen binnen de algemene directie Human Resources die moet waken over een groter evenwicht tussen man en vrouw bij de werving onder meer door de wervingscampagnes, waarover ik zonet heb gesproken, en door de aanpassing van eigen geschiktheidstesten en de oefeningen en sportproeven. Er wordt een studie gevraagd over mogelijke aanpassingen inzake ecomobiliteit, soepele werkuren, deeltijdse arbeid en telewerken, het in aanmerking nemen van de morfologische

officiers supérieurs, 132 officiers subalternes, 692 sous-officiers et 1.083 volontaires.

Toutes les fonctions sont ouvertes aux deux sexes et aucun quota n'est appliqué. De nombreuses initiatives ont été prises pour attirer les femmes, notamment des spots télévisés, des brochures d'information et des affiches.

En novembre 2000, le personnel féminin a pu s'exprimer sur sa situation professionnelle lors d'une assemblée générale. Il en est résulté des propositions visant à améliorer les conditions de travail et d'existence. Une deuxième réunion a été organisée en mars 2001. J'y ai présenté ces mesures. Ces initiatives ont déjà débouché sur la création de crèches et l'organisation d'une garderie pour les enfants pendant les vacances scolaires. Les questions relatives au congé pour raisons familiales sont toujours à l'étude. Nous élaborons une politique de mutation qui tient compte des personnes mariées et cohabitantes. Il faut davantage de femmes dans les fonctions de commandement. Les critères relatifs à la condition physique sont adaptés. Une cellule Egalité des chances sera mise en place et une personne de confiance sera désignée. L'instauration de conditions de travail plus flexibles est à l'examen. Enfin, la formation des militaires est plus attentive aux notions éthiques et au respect des autres.

kenmerken van mannen en vrouwen bij de aankoop van materialen en kledij en op het vlak van de infrastructuur over de aanpassing van kledkamers en sanitair in de kwartieren en op de oefenterreinen. Er wordt een onafhankelijke dienst van vertrouwenspersoneel opgericht en er is de integratie van ethische noodhulp en eerbied voor het andere in het vormingsproces. De eerste les van de cursus burgerzin in de Koninklijke Militaire School, die onder andere het relationele aspect man-vrouw behandelt, is doorgegaan op 10 oktober 2001.

09.03 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de minister, ik vind het zeer positief dat zoveel vrouwen zich geroepen voelen voor dat mooie beroep en ik zou durven hopen dat vrouwelijke militairen meer in aanmerking zullen komen voor topfuncties binnen het leger. Ten slotte vernam ik graag of de conclusies van die studiedag ook in de praktijk zullen worden omgezet.

09.03 Martial Lahaye (VLD): Que l'armée s'ouvre plus facilement aux femmes par le biais de diverses petites adaptations est, pour moi, un élément positif.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van de heer Yves Leterme aan de minister van Landsverdediging over "de overdracht van de RMD-achterstallige betalingen inzake de 'voordelen Sociale dienst' voor de periode van februari 1999 tot november 2001" (nr. 6357)

10 Question de M. Yves Leterme au ministre de la Défense sur "le transfert des arriérés de paiement relatifs aux 'avantages Service social' des SRM pour la période entre février 1999 et novembre 2001" (n° 6357)

10.01 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik ben een indringer, zij het geen vijandige, in de commissie voor de Landsverdediging. Ik probeer mij hier vooral te beperken tot elementen die mijn regio aanbelangen. De collega's van mijn fractie behandelen de algemene beleidslijnen hier immers uitmuntend op een hoger niveau. Hoewel het misschien pretentius klinkt, verheugt het mij dat ik, telkens ik hier een regionaal dossier ter sprake breng, erin slaag om collega's uit die regio wakker te schudden die zich dan ook voor die streekbelangen gaan inzetten.

10.01 Yves Leterme (CD&V): Au sein de cette commission, j'ai voulu m'intéresser principalement à des questions régionales. C'est pourquoi je voudrais vous parler aujourd'hui du service radiomaritime d'Ostende. Sous le ministre Di Rupo, ce service a été transféré de l'IBPT à la Défense. A l'époque, M. Di Rupo avait déclaré que le personnel ne serait pas lésé. Cependant, aux dires des intéressés, le nouveau statut du personnel des SRM pose de sérieux problèmes. Les allocations du service social, établies sur la base des droits acquis, se font attendre. Et il s'agit de montants considérables. Il y a un retard important pour la période de février 1999 à novembre 2001. Un différend semble opposer les ministres de la Défense et des Télécommunications au sujet du département qui doit supporter les coûts. Les ménages lésés n'ont que faire de cette discussion et attendent que le ministre mette les choses au point.

Mijnheer de minister, het probleem dat ik vandaag zal aanhalen, ligt mij na aan het hart, omdat het een van de eerste dossiers is die ik vierenhalf jaar geleden als jong parlementslid in de Kamer aan de orde stelde. Ik heb vier à vijf jaar geleden uw huidige partijvoorzitter, de heer Di Rupo, een vraag gesteld over de overdracht van de personeelsleden van wat bij ons radio Oostende wordt genoemd, de Radio Maritieme Dienst, meer bepaald met betrekking tot de statutaire en juridische aspecten. Die medewerkers moesten immers van de RTT naar het BIPT overgaan in samenwerking met Landsverdediging. Ik herinner mij ongeveer het antwoord van de toenmalige vice-eerste minister. Hij liet blijken dat er administratief een en ander fout was gelopen, maar – dat is belangrijk – dat hij ervoor zou zorgen dat de betrokkenen geen enkel nadelig effect zouden ervaren van de wijziging van hun ambtelijk statuut en hun tewerkstelling vanuit juridisch oogpunt.

Tot mijn consternatie blijkt uit getuigenissen van betrokkenen dat er vandaag wel degelijk nog problemen zijn met betrekking tot het statuut van het personeel van de Radio Maritieme Dienst. Meer bepaald blijven de uitkeringen op basis van verworven rechten die ze toebedeeld hadden gekregen tijdens hun tewerkstelling bij het BIPT, sedert geruime tijd uit. Zo is sedert februari 1999 de uitbetaling van

een aantal "voordelen van de sociale dienst" stilgevallen, minstens tot november 2001. Voor u als minister kan dat een detail lijken, maar voor de betrokkenen gaat het soms om belangrijke bedragen. Het betreft onder meer de bijkomende uitkering aan gezinnen met studerende kinderen. Intussen zou een aantal problemen opgelost zijn.

Mijn vraag gaat over de sommen die de betrokkenen nog moeten ontvangen voor de periode februari 1999 tot november 2001. Het gaat hier immers om verworven rechten in het kader van de zogenaamde voordelen van sociale dienst voor de RMD-personeelsleden. Uit onderzoek van het dossier maak ik op dat er een betwisting of meningsverschil zou zijn tussen u en uw diensten en de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven over de vraag welk departement de financiële lasten van de uitbetaling van de premies zal dragen. Mijnheer de minister, namens de tientallen RMD-personeelsleden uit mijn streek vraag ik u heel eenvoudig wat momenteel de stand van zaken in het dossier is. Wanneer zal aan de gerechtigde gezinnen worden uitbetaald waarop ze recht hebben?

Ik rond af met de oproep aan u en uw diensten om er enige spoed achter te zetten. Ten aanzien van het personeel van de RMD is er immers een ereschuld in te lossen, zowel door de vorige ministers – onder meer uw partijvoorzitter die thans geen mandaat in het Parlement meer uitoefent – als door de huidige bewindvoerders op de departementen Landsverdediging en Telecommunicatie.

10.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega Leterme, op 15 februari 1999 werd de samenwerking tussen het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie waaronder de personeelsleden van de Radio Maritieme Dienst ressorteerden en de sociale dienst VZW Prosanor beëindigd. Voor de betaling van de wedden van de RMD-personeelsleden die sedert maart 1997 ter beschikking werden gesteld van het ministerie van Landsverdediging werd een extra begrotingskrediet van 110 miljoen frank uitgetrokken. Dit krediet werd ingeschreven op de basisallocatie 11.03 en 11.04. Op deze basisallocatie kunnen enkel de wedden, lonen en reglementaire toelagen van respectievelijk de statutaire en contractuele personeelsleden worden aangerekend. De overname van het personeel van de activiteit van de RMD mocht in geen geval een meerkost voor Landsverdediging tot gevolg hebben. Het BIPT besliste in januari 2000 sommige sociale voordelen, zoals ouderschaps-toelagen en studiebeurzen, in eigen beheer verder te zetten voor die personeelsleden die niet functioneel ter beschikking werden gesteld van een andere overheidsdienst. Personeelsleden die elders werden gebruikt, zoals de RMD-personeelsleden bij mijn departement, konden enkel van deze voordelen genieten mits de eraan verbonden kosten integraal zouden worden terugbetaald door mijn departement.

Aangezien deze voordelen niet bestonden voor het burger- en militaire personeel van het ministerie van Landsverdediging en ze een bijkomende meerkost zouden veroorzaken, werd bij brief van 22 maart 2000 aan het BIPT meegedeeld dat mijn departement deze kosten niet zou betalen. Hiertoe bestond geen wettelijke verplichting. Bovendien zou het toekennen van deze voordelen de latere integratie van de RMD-personeelsleden in het ministerie van Landsverdediging hebben bemoeilijkt. Het is hetzelfde probleem met de ex-piloten van Sabena. Het is een kwestie van evenwicht tussen de diverse

10.02 **André Flahaut**, ministre: La collaboration entre l'IBPT et le service social Prosanor a pris fin le 15 février 1999. Un crédit budgétaire supplémentaire de 2,7 millions d'euros a été dégagé pour le paiement des salaires des membres du personnel du SRM mis à la disposition de la Défense nationale. Ce crédit a été inscrit dans l'allocation de base 11.03 et 11.04, où ne peuvent figurer que les traitements, salaires et allocations réglementaires. Cette reprise ne pouvait pas entraîner de supplément de coûts pour la Défense nationale. L'IBPT a décidé de prendre en charge certains avantages sociaux mais pas pour le personnel du SRM. Nous ne pouvions pas non plus assurer le paiement de ces avantages car cela aurait constitué une discrimination à l'égard de notre personnel civil et militaire ordinaire, et l'intégration du personnel du SRM s'en serait trouvée entravée. Ce problème existe également pour les anciens pilotes de la Sabena. Nous finançons certes quelques

categorieën van het personeel.

Dezelfde redenering geldt uiteraard ook voor de latere uitbreiding van de door het BIPT aangeboden sociale voordelen zoals de persoonlijke sociale hulp en de kindervakantie. Wat echter de problematiek van de hospitalatieverzekering, de arbeidsgeneeskunde en de verzekering tegen arbeidsongevallen betreft, heeft mijn departement bij brief van 26 januari 2000 aan het BIPT laten weten de kostprijs die aan deze verzekeringen was verbonden integraal ten laste te zullen nemen.

Il faut savoir également que depuis le 1er novembre 2001, le personnel, transféré à mon département, bénéficie gratuitement d'une assurance hospitalisation et peut également faire appel aux services sociaux dudit département.

10.03 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, ik zal deze voormiddag mijn repliek zeer kort houden. Ik ben er namelijk van overtuigd dat dit dossier niet is afgerond met uw antwoord. Indien nodig zal ik zelf initiatieven nemen. Het kan immers niet dat mensen die men bepaalde zaken heeft voorgespiegeld de speelbal blijven tussen het BIPT en uw departement. U zegt heel duidelijk dat ze van u niets meer zullen krijgen omdat er geen wettelijke basis is. Men wist echter ook in 1997 dat er geen wettelijke basis was. Men heeft de mensen echter steeds gezegd dat men de voordelen sociale dienst integraal zou blijven uitbetalen en honoreren. U hebt verwezen naar het Sabena-dossier waar dit kwantitatief nog veel belangrijker is. Dit is nog een voorbeeld van een gebroken woord en dit kan voor ons niet. Mensen mogen geen speelbal zijn van politieke onwil en gebakkelei tussen departementen. Zij hebben rechten opgebouwd bij de VZW sociale dienst en zij verwachten die uitkeringen. Voor een gezinsbudget gaat het om belangrijke bedragen. Wat u nu brengt, is bijzonder slecht nieuws. Wij zullen die mensen uiteraard informeren en overleggen welke stappen er verder kunnen worden gezet opdat zij dat waarop zij recht hebben kunnen bekomen.

10.04 André Flahaut, ministre: Monsieur Leterme, lorsque je parle de la Sabena, il s'agit de l'intégration des personnes dans le département de la Défense. Les militaires ne sont déjà pas très bien payés dans ce département. Si on crée un déséquilibre en amenant des personnes supplémentaires, cela posera un problème. Je regrette que mes prédécesseurs n'aient pas immédiatement intégré cet élément dans leur raisonnement. Ce n'est qu'un regret mais je peux aussi écrire une lettre à M. Poncelet, maintenant en charge de l'Agence spatiale européenne.

De plus, en 1999 et en 2000, nous avons signalé les difficultés que cela allait représenter. Je reste donc fidèle à ma position. On ne peut pas me faire supporter des charges qui n'étaient pas prévues. Il est trop facile de faire des choses sur le compte des autres!

10.05 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, ten eerste, de mensen zijn gerechtigd om van een minister die deel uitmaakt van een regering een antwoord te krijgen namens die voltallige regering. U zegt dat de mensen die bedragen niet meer uitgekeerd zullen krijgen. Als u een dispuut hebt met uw collega van Telecommunicatie, praat

avantages comme l'assurance hospitalisation et l'assurance accidents de travail.

Vanaf 1 november 2001 komen de personen die van RMD naar Landsverdediging werden overgeheveld in aanmerking voor de hospitalatieverzekering en kunnen zij aanspraak maken op de sociale diensten van het departement.

10.03 Yves Leterme (CD&V): Les intéressés restent donc le jouet des deux départements concernés. Ce que le ministre vient de dire, on le savait déjà au moment du transfert. Pourquoi, dans ce cas, a-t-on fait miroiter des perspectives mirifiques aux SRM? Il faut payer leurs allocations aux gens qui se sont constitué des droits sociaux. Je continuerai de plaider cette cause car il s'agit ici de montants importants dans le budget des ménages.

10.04 Minister André Flahaut: Wanneer ik het heb over de voormalige Sabena-werknemers en hun integratie bij Landsverdediging, dan wijs ik ook op de onmogelijkheid om extra personeel te integreren in diensten waar het personeel al niet zo veel verdient. Ik betreur dat mijn voorgangers daar niet voldoende over hebben nagedacht. Ik blijf bij mijn standpunt: men kan mij niet vragen de lasten van de anderen te dragen. Dat is niet houdbaar.

10.05 Yves Leterme (CD&V): Le ministre est censé répondre au nom du gouvernement. Il devrait se concerter avec le ministre Daems avant de nous fournir des

dat dan uit met hem voor u hier komt antwoorden.

réponses en commission.

Ten tweede, ik heb bij het begin van uw laatste uiteenzetting zeer goed nota genomen van uw impliciet zeer scherpe kritiek op wat eigenlijk de essentie is van de hele Copernicus-operatie met betrekking tot de verschillende verloning. Dat zal misschien nog nuttig zijn in andere debatten.

J'ai bel et bien entendu le ministre critiquer la politique salariale dans le cadre de la réforme Copernic.

10.06 André Flahaut, ministre: Je vais écrire à M. Daems pour lui dire que vous m'avez interpellé et qu'il faudrait peut-être que l'on revoie les choses. Cela pourrait être une suite positive de votre interpellation. Il faut toujours voir l'aspect positif des événements.

10.06 Minister **André Flahaut**: Ik beloof u dat ik de heer Daems een brief zal schrijven waarin ik hem die opmerkingen meedeel. Men moet positief blijven.

10.07 Yves Leterme (CD&V): C'est ce que je fais.

10.07 **Yves Leterme** (CD&V): Dat probeer ik.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van de heer Martial Lahaye aan de minister van Landsverdediging over "de leegstaande militaire gebouwen" (nr. 6297)

11 Question de M. Martial Lahaye au ministre de la Défense sur "les bâtiments militaires inoccupés" (n° 6297)

11.01 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zou op zijn minst willen melden dat ik even geïnteresseerd ben in de militaire dossiers van ons arrondissement als de heer Leterme. Ik wil u een vraag stellen over de militaire hospitalen in Antwerpen en Oostende. Beide gebouwen staan al lang leeg en worden helemaal niet meer gebruikt. Wat zal hiermee gebeuren in de toekomst? Hoe staat het met de verkoop ervan? Wat is het concrete tijdsschema voor het verdere verloop hiervan? Welke opbrengsten zullen van beide verkopen mogen worden verwacht?

11.01 Martial Lahaye (VLD): Cela fait des années que les bâtiments hospitaliers d'Anvers et d'Ostende ne sont plus utilisés par l'armée belge et demeurent donc inoccupés. Qu'advient-il de ces bâtiments? Qu'en est-il de leur vente? Quel produit espère-t-on retirer de la vente de ces bâtiments?

11.02 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega Lahaye, de onderhandelingen met de stad Antwerpen met het oog op de minnelijke onteigening van het goed werden einde 2001 afgerond. Door het Aankoopcomité Antwerpen werd een ontwerp van verkoopakte opgesteld. Mits een akkoord tussen beide partijen over enkele tekstaanpassingen, zal de eigendomsoverdracht aan de stad normaliter binnenkort gebeuren. De onteigeningsvergoeding bedraagt 8.552.326,60 euro. De stad voorziet in een provisie van bijna 2 miljoen euro voor de bodemsanering, zodat het ministerie van Landsverdediging bij de eigendomsoverdracht de som van 6,5 miljoen euro ontvangt.

11.02 **André Flahaut**, ministre: Les négociations menées avec la ville d'Anvers ont été clôturées fin 2001. Un projet d'acte de vente a été élaboré. Lorsque le texte aura fait l'objet de quelques aménagements, le transfert des bâtiments à la ville suivra rapidement. L'indemnité d'expropriation s'élève à 8,5 millions d'euros. La ville prévoit une provision de 2 millions d'euros pour l'assainissement du sol. La Défense nationale récupérera donc 6,5 millions d'euros.

Het militair hospitaal van Oostende ligt volgens de inkleuring op het gewestplan in een zone natuurgebied, gelegen aan het strand, en een zone voor stedelijke ontwikkeling, het bebouwde gedeelte.

D'après les couleurs utilisées sur le plan de secteur, on constate qu'une partie du domaine de l'hôpital militaire d'Ostende devrait être transformée en parc naturel et l'autre en zone de développement

urbain.

L'acte d'expropriation à l'amiable est aussi technique que votre question sur les radars. Cet acte sera passé prochainement par le Comité d'acquisition. L'indemnisation d'expropriation s'élève à 63.732 euros.

En ce qui concerne la zone pour le développement urbain, des négociations ont lieu actuellement entre le Comité d'acquisition et les intéressés. En fonction du résultat de ces négociations, le domaine fera l'objet d'une procédure d'expropriation ou le Comité organisera une vente publique. Pour le 15 février, le Comité d'acquisition devait en estimer la valeur vénale. Celle-ci me parviendra donc dans les prochaines heures. Pour la Défense, le produit de la vente correspond, en cas d'expropriation, à la valeur estimée par le Comité ou, en cas de vente publique, à l'offre la plus élevée.

Je souhaite que ce dossier avance le plus rapidement possible et qu'il me rapporte le plus possible.

Inzake het natuurgebied zal de akte tot minnelijke onteigening door de afdeling Waterwegen Kust van het Vlaamse Gewest binnenkort door het Aankoopbureau worden verleden. De vergoeding bedraagt 63.732,38 euro. Voor de zone van stedelijke ontwikkeling lopen er momenteel onderhandelingen tussen het Aankoopcomité en de betrokkenen. Naargelang de uitkomst daarvan wordt het domein onteigend of openbaar verkocht. Het Comité had de handelswaarde tegen 15 februari moeten schatten. In geval van onteigening ontvangt Landsverdediging de door het Comité geschatte waarde, in geval van openbare verkoop ontvangt het een bedrag dat overeenstemt met het hoogste bod.

11.03 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de minister, ik neem dezelfde stelling in als u. Ik hoop dat beide verkopen zoveel mogelijk zullen opbrengen en zo snel mogelijk kunnen gebeuren. Als men daar nu voorbij rijdt, merkt men hoe vlug verkrotting om zich heen grijpt. Hoe vlugger men kan optreden, verkopen dus, hoe beter. Het zou goed zijn dat dit snel gaat.

Mijnheer de minister, vallen die militaire gebouwen die al zoveel jaar leegstaan ook onder de problematiek van leegstaande gebouwen en verkrotting vanwege de Vlaamse Gemeenschap? Moeten daarvoor boetes worden betaald? Misschien kent u ook het antwoord daarop.

11.03 Martial Lahaye (VLD): Pour éviter le délabrement et obtenir un bon prix, il faut vendre les bâtiments au plus vite. Les dispositions de la Région flamande relatives aux bâtiments vides et à la taudification s'appliquent-elles d'ailleurs à ces bâtiments laissés à l'abandon. Des amendes seront-elles, dès lors, infligées?

11.04 André Flahaut, ministre: Il existe une volonté certaine des administrations régionales et quelquefois communautaires à vouloir considérer que les terrains et autres constructions militaires relèvent d'une législation générale. Je rappelle qu'il existe des dispositions législatives qui confèrent un statut particulier aux domaines et bâtiments militaires et que ces dispositions doivent toujours être respectées, ce qui semble ne pas être compris par tout le monde. Je pense à l'histoire des campings, etc. Je m'en tiens à la législation existante et je défends mes prérogatives.

11.04 Minister André Flahaut: De Gewesten willen ervan uitgaan dat de militaire terreinen hetzelfde statuut hebben als de andere overheidsbezittingen. Voor die terreinen geldt nochtans een specifieke wetgeving. Ik sta op mijn prerogatieven.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Samengevoegde vragen van

- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "zijn recent bezoek aan Vietnam" (nr. 6397)

- mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de besluiten die werden getrokken uit de zending naar Vietnam, Cambodja en Laos" (nr. 6488)

12 Questions jointes de

- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "son récent voyage au Vietnam" (n° 6397)

- Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "les conclusions tirées du voyage au Vietnam, au Cambodge et au Laos" (n° 6488)

12.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt recent met deze commissie een reis naar Indo-China gemaakt. In Vietnam hebt u aangekondigd dat u een verhoogde samenwerking met het betreffende land wou. Vietnam heeft geen democratisch regime. Er zijn ook geen aanwijzingen dat dit op korte termijn zal veranderen, in tegenstelling tot Cambodja waar wel moeite wordt gedaan om de democratische spelregels te hanteren, ten minste op het niveau van de gemeenteraadsverkiezingen. Mijnheer de minister, ik heb bedenkingen over het feit dat u het regime in Vietnam steunt.

Hierop kwam in de pers ook reeds commentaar. Vietnam lijkt op een socialistisch bedevaartsoord. U bent daar immers reeds in een vroeger leven geweest. Partijgenoten van u zijn er ook reeds geweest. U hebt blijkbaar iets met Vietnam.

Mijnheer de minister, nu wordt in Vietnam dus een militaire attaché gevestigd. Wat zal die daar doen?

U bent ook een pleitbezorger van de Europese defensie. U gebruikt het zelfs als een argument om daar aanwezig te zijn. Over welke Europees defensie hebt u het? Zo ver weg wilt u toch een vinger in de pap hebben. Mijnheer de minister, waarom doet u dit? Hebt u hierover overleg met de NAVO-partners gepleegd? Dit kan immers vergaande gevolgen hebben.

12.02 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Monsieur le président, l'objet de ma question est peut-être identique mais le contenu est tout à fait différent.

Monsieur le ministre, une délégation parlementaire vous a accompagné lors de votre déplacement en Asie.

Au sein du groupe PRL FDF MCC, nous pensons que ces missions permettent de plaider la cause des droits de l'homme et de la démocratie ainsi que d'évaluer concrètement les possibilités de coopération que nous pouvons établir avec ces pays.

Le département de la Défense a un rôle propre à jouer au niveau de la coopération avec d'autres acteurs nationaux. Nous soutenons évidemment et entièrement vos initiatives dans ce domaine.

Monsieur le ministre, nous voudrions partager vos impressions et les conclusions de ces contacts avec l'ensemble des membres de la commission.

12.03 Le président: Monsieur le ministre, vous avez ainsi pu prendre connaissance de deux visions du voyage de la commission dans le Sud-Est asiatique.

Het Vlaams Blok had de gelegenheid om mee te gaan. Hij heeft dat geweigerd en ik weet niet omwille van welke reden.

12.04 Minister André Flahaut: Mijnheer de voorzitter, ik vestig de aandacht van de heer Sevenhans erop dat de Amerikaanse

12.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Le ministre s'est récemment rendu en République communiste du Viêt Nam et a annoncé une coopération plus intense avec ce pays. Le Viêt Nam étant un pays non démocratique, l'intention exprimée par le ministre suscite des interrogations. Pourquoi le ministre a-t-il préféré visiter le Viêt Nam? S'est-il concerté à propos de cette visite avec l'UE et l'OTAN? Quel rôle l'attaché militaire au Viêt Nam jouera-t-il?

12.02 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Mijn vraag gaat over hetzelfde onderwerp als de vraag van onze collega, maar verschilt inhoudelijk.

De reizen van de minister moeten een mogelijkheid bieden om te pleiten voor de eerbiediging van de mensenrechten en de democratie, en te oordelen over een eventuele samenwerking.

Wij steunen uw initiatieven op dat vlak. Wat zijn uw indrukken van die reis?

12.03 De voorzitter: Het Vlaams Blok had de kans om mee te gaan, maar heeft dat geweigerd.

12.04 André Flahaut, ministre: Le ministre américain de la Défense

staatssecretaris voor Defensie, de heer Cohen, Vietnam reeds een aantal jaren geleden heeft bezocht. Voormalig president Clinton is op het einde van zijn mandaat trouwens zelf naar Vietnam gegaan. Dat het land nog altijd een communistisch regime heeft, heeft hem er dus niet van weerhouden de banden aan te knopen met het hoogste niveau van een land dat een belangrijke rol in Zuidoost-Azie speelt.

Aangezien het een bilateraal bezoek betrof dat na het einde van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie plaatsvond, was er geen aanleiding voor overleg over het initiatief met de Europese Unie of de NAVO. De bilaterale betrekkingen zijn immers een soevereine aangelegenheid van de afzonderlijke lidstaten.

Je regrette que tout le monde n'ait pas jugé bon de saisir l'opportunité de l'invitation lancée à la commission, mais chacun est libre de décider.

Monsieur le président, en réponse à la question de Mme Lejeune, je dirais que cette mission dans trois pays du Sud-Est asiatique était justifiée pour plusieurs raisons.

Il s'agissait, tout d'abord, d'aller constater sur place le travail accompli par nos démineurs. Les membres qui m'ont accompagné ont pu constater, tout comme moi, combien le travail effectué tant au Laos qu'au Cambodge par nos démineurs dans la formation au déminage des ressortissants locaux était apprécié par les populations locales et par les organisations non gouvernementales présentes sur place; je ne rappellerai que la visite que nous avons faite conjointement aux installations de Handicap International dirigées par une Belge très dynamique.

Ensuite, nous avons également accompli un acte concret de solidarité avec les représentants luxembourgeois qui nous accompagnaient par ailleurs. En effet, nous avons mis à la disposition des démineurs belges au Laos des véhicules payés pour partie par les Luxembourgeois et pour partie par la Belgique et ce, dans le cadre d'une coopération très originale.

Nous avons également pu confirmer la poursuite de nos engagements dans le cadre des opérations "Cambodge" et "Laos". Dans le cas du Cambodge, compte tenu d'une certaine malversation qui avait pu être constatée dans le chef des dirigeants, nous nous posons la question de savoir si nous allions continuer notre intervention. A ce propos, notre voyage nous a permis d'apprécier une remise en ordre sur le plan financier, de nouveaux responsables ayant été nommés dans l'organisation cambodgienne. Les lignes de gestion de cette collaboration multilatérale sont claires.

Quant à la collaboration bilatérale avec le Laos, nous allons également la poursuivre, les Luxembourgeois étant demandeurs et ayant fait à nouveau une proposition d'apport financier dans une coopération avec la Belgique sur ce terrain.

En ce qui concerne le Vietnam, il s'agissait de désigner l'attaché de défense. En effet, parmi les trois pays dont il est question, il est incontestable que le Vietnam est le pays qui joue le rôle moteur dans le Sud-Est asiatique qui est une zone en plein développement et importante sur le plan géostratégique. Il était donc intéressant de

s'est également rendu au Vietnam, de même d'ailleurs que le président Clinton. Le Vietnam joue, en effet, un rôle important dans la région.

Ma visite présentait un caractère bilatéral et ressortissait donc à la souveraineté belge, de sorte qu'une concertation au sein de l'Europe ou de l'OTAN n'était pas nécessaire.

Het valt te betreuren dat niet iedereen alle kansen heeft kunnen aangrijpen. Afgezien daarvan hebben wij tijdens onze rondreis door deze drie landen vastgesteld dat de opleiding die de leden van onze ontmijningsdienst in Laos en Cambodja aan de autochtonen verstrekken door iedereen op prijs wordt gesteld. Wij hebben ons ook solidair getoond met onze Luxemburgse collega's, met wie we de kosten hebben gedeeld van de ontmijningsvrachtwagens die voor de opleiding moesten worden aangekocht. Dat was een originele oplossing.

Wij konden tevens bevestigen dat we onze samenwerking met Cambodja zullen voortzetten. Dankzij de machtswissel heeft er immers een financieel herstel plaatsgevonden. Voorts zullen wij met Laos onze bilaterale samenwerking waarvoor het Groothertogdom Luxemburg veel belangstelling toont, voortzetten.

In Vietnam hebben wij een defensie-attaché aangesteld. Vietnam speelt een belangrijke rol in Zuid-Oost-Azië. Dit verantwoordt de installatie van een defensie-attaché.

Het is niet door bepaalde landen aan hun lot over te laten dat we ze naar een democratie kunnen laten evolueren.

Vietnam evolueert in die zin op zijn eigen tempo. Weliswaar traag, maar de Vietnamezen hebben misschien gelijk. Zo vermijden ze

disposer d'un attaché de défense supplémentaire puisque nous n'en avons qu'un seul à Pékin. J'ajoute que ce n'est pas en laissant – et M. Michel ne me démentirait pas – des pays sur le bord de la route sans discuter avec eux qu'on les amènera sur le chemin de la démocratie pleine et entière comme nous souhaitons qu'elle existe dans nos pays. Le Vietnam chemine, à son rythme, vers cette démocratie.

Ce pays se transforme, avec des élections qui ont encore lieu cette année-ci, en un régime qui évolue progressivement vers nos modèles. Peut-être ont-ils raison de prendre leur temps afin d'éviter les catastrophes qui se sont produites dans d'autres pays, dans d'autres régimes communistes. Nous avons vu ce que cela a donné quand le Mur s'est effondré. Il n'y avait plus rien derrière le Mur et on retrouvait des organisations mafieuses, du "non-Etat", la destruction des systèmes de santé, de solidarité, d'enseignement et de formation. Et ce n'est que quelques années plus tard, dix, onze ou douze ans après la chute du Mur que l'on retrouve des structures dignes de ce nom.

Ils avancent donc à leur rythme. Tout l'intérêt des missions auxquelles participent des parlementaires est précisément qu'ils peuvent voir ce qui se fait, ce qui se dit. Ils sont libres d'aller et venir, d'interroger les personnes qui les entourent. Je puis vous assurer que dans chacun des pays visités, j'ai chaque fois sensibilisé les responsables politiques que je rencontrais à cette problématique des droits de l'homme, au fait que les responsables politiques belges mais aussi européens sont très vigilants quant à l'observation de l'évolution de ces régimes, notamment du régime vietnamien. J'en ai également profité pour rappeler notre inquiétude par rapport à certains problèmes, notamment au sujet d'un religieux vietnamien emprisonné au Vietnam dont on m'avait parlé. J'ai ainsi pu ouvertement parler de ces questions avec les responsables que j'ai rencontrés. J'ai même remis au Président de la République du Vietnam une lettre concernant ce religieux.

Je ne me suis pas rendu là-bas avec les parlementaires et les militaires pour faire du béni-oui-oui, pour dire que tout ce qu'on y voyait était bien, était beau. Même si le pays est magnifique, même si la culture est belle, même si nous avons sans doute beaucoup de leçons à tirer de sages asiatiques comme le général Giap, par exemple, qui a gagné à Diên Biên Phu et qui a gagné la guerre du Vietnam, nous n'y sommes pas allés gentiment comme des touristes. Nous n'avons d'ailleurs pas eu beaucoup de temps pour faire du tourisme. Nous y sommes allés pour faire passer le message, comme le fait chaque ministre européen qui se respecte en visite dans ces pays, pour faire valoir notre intérêt, notre attention aux droits de l'homme, à l'évolution vers la démocratie, et pour comprendre les problèmes auxquels sont confrontées les populations.

Quand vous regardez la carte du Vietnam ou du Laos ou encore du Cambodge, avec les mines encore sur le terrain, avec les munitions non explosées qui ont été localisées, vous vous rendez compte que l'approche des responsables de ces populations est tout de même différente. Cette différence se comprend chez ces gens dont le pays est infesté de mines et de munitions non explosées, alors que nous venons de nos pays en grands donneurs de leçons sur la nécessité d'agir de telle ou telle façon. C'est très facile à dire, c'est plus difficile

misschien ook de ontwikkeling van maffioze situaties zoals die elders na de val van de Berlijnse muur zijn ontstaan. Ik heb er mijn onderhandelingspartners systematisch op gewezen dat wij nauwlettend moeten toezien op de naleving van de rechten van de mens. Ik heb zelfs een brief aan de president van Vietnam gegeven betreffende de naleving van de godsdienstvrijheid en zijn aandacht gevestigd op het geval van een vervolgte Vietnamese geestelijke.

Ik ben niet met de parlementsleden en de militairen naar daar gegaan als toerist, maar om het belang van de rechten van de mens en de democratie te laten gelden en om een idee te krijgen van de problemen. Als je het aantal mijnevelden bekijkt op de kaart, zie je met welke problemen de autochtonen worden geconfronteerd. Na dertig jaar worden jongeren nog steeds het slachtoffer van de gevolgen van de oorlog.

Om een objectief beeld te krijgen, moet je ter plaatse gaan en zonder enig dogma de aanhoudende problemen zien. Dat heb ik gedaan als voorstander van het vrij onderzoek.

à faire... Aujourd'hui encore, trente ans après, des jeunes, des enfants souffrent de la guerre du Vietnam à cause de l'utilisation de l'agent orange. Il faut qu'on le sache aussi. Cela fait aussi partie de l'information des parlementaires et des ministres. Nous analysons le plus objectivement possible les solutions aux situations rencontrées mais, pour se faire une idée objective des choses, il faut avoir le courage d'aller voir sur le terrain. En libre-exaministe que je suis, j'entends effectivement savoir ce qui se passe d'un côté et de l'autre pour me forger une opinion sans accepter aucun dogme.

12.05 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb mij voornamelijk op Vietnam gefocust.

Ik ben er inderdaad van overtuigd dat onze ontmiijningsdienst degelijk werk levert in Cambodja. Ik heb evenwel ook vernomen dat uw hulp in Vietnam niet erg positief wordt onthaald. U wou daar ontmiijners naartoe sturen, maar blijkbaar zijn wij toch niet zo goed bevriend met Vietnam, want men blijft onze hulp weigeren. Er is dus wel iets meer aan de hand.

U houdt er terzake een positieve attitude op na, maar ik kan uw mening niet delen. Blijkbaar hebt u een boontje voor Vietnam – en dat gun ik u – maar u bent een Belgisch minister en u moet rekening houden met wat er op dat vlak leeft bij de bevolking. Tot nader order is Vietnam nog steeds een communistisch land.

Ik kan uw redenering best volgen toen u het had over de slechte voorbeelden in Oost-Europa, maar misschien gaat u het nu wat te ver zoeken. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat u, in uw hoedanigheid van minister van Defensie, Vietnam voor andere redenen aandoet. U maakt ook al een paar keer de link met ontwikkelingssamenwerking. Misschien wilt u in die zin een signaal geven. U bent de eerste minister van Defensie die Vietnam bezoekt.

12.06 André Flahaut, ministre: Vous verrez que d'autres suivront.

12.07 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Dat is inderdaad mogelijk.

Begrijp mij niet verkeerd, mijnheer de minister, ik wens geen kritiek te uiten. Ik heb slechts enkele bedenkingen bij uw bezoek aan Vietnam in die zin dat dit zou kunnen worden geïnterpreteerd als een steun voor het regime aldaar.

Tijdens uw rondreis werd u geconfronteerd met schrijnende situaties en volgens mij is er op dat vlak meer nood aan hulp dan op militair vlak. Het ware beter meer middelen te geven voor ontwikkelingssamenwerking dan een militair attaché te benoemen in dergelijke regio.

12.08 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, je souhaiterais réagir à ces propos. Les trois pays constituent un tout et leur moteur, c'est le Vietnam. Pour l'instant, nous n'avons pas de collaborateurs militaires au Vietnam. Nous en avons au Cambodge et au Laos. Si l'on a un attaché de défense dans la région, il est sans doute plus facile de poursuivre certaines coopérations

12.05 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Le Viêtnam refuse nos démineurs. Les relations ne sont donc visiblement pas aussi bonnes que vous le prétendez. Un ministre belge doit bien comprendre que le peuple belge ne voit pas d'un œil favorable des relations étroites avec un pays communiste. J'aimerais connaître les véritables motivations du ministre

12.06 Minister André Flahaut: Niet iedereen kan de eerste zijn. U zult zien dat de andere geleidelijk aan zullen volgen.

12.07 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Votre visite ne peut être interprétée comme un témoignage de soutien au régime. Ce pays a davantage besoin d'aide humanitaire que d'appui militaire.

12.07 Minister André Flahaut: Die drie landen vormen een geheel waarvan Vietnam de drijvende kracht is. Daar hebben we een vertegenwoordiger, een defensie-attaché nodig en niet in Bangkok,

Ensuite, si vous voulez que l'ensemble des trois pays évoluent dans le sens d'une coopération prolongée, il est important d'envoyer l'attaché de défense au Vietnam et non à Bangkok, comme on le souhaitait, car il n'aurait servi qu'à venir en aide à l'ambassadeur alors que celui du Vietnam en a davantage besoin. Les Thaïlandais n'ont pas besoin de nous; ils reçoivent suffisamment d'aide des Américains pour pouvoir se développer sur le plan militaire.

C'est donc une question de positionnement stratégique sur une carte. C'est aussi une façon d'obtenir des renseignements sur ce qui se passe dans la zone. Si vous êtes attentif à ce qui se passe dans les Philippines, vous aurez compris que nous ne sommes pas à l'abri de certains problèmes à cet endroit-là.

Dans quelques jours, j'irai en Arabie, au Koweït et au Yémen. Est-ce que les régimes y sont différents? Ce ne sont pas des régimes communistes mais pourtant, là, on ne me dira rien. Si on ne pouvait plus entreprendre de déplacements, M. Michel ne serait pas aujourd'hui en Tunisie où le pouvoir politique émet des contestations au sujet de la défense des droits de l'homme. M. De Croo est également allé en Iran. Je crois qu'au contraire, la Belgique, et notamment le département de la Défense, a la vocation, en tant que petit pays européen situé au centre de l'Europe et en tant que fondateur de l'OTAN, de se rendre dans ces endroits-là pour faire part de ce qui a été fait et pour entendre ce que ces pays font et les aider à évoluer dans le sens que nous souhaitons. Autrement, nous laisserons les Etats-Unis faire ce genre de démarche.

Je suis allé au Vietnam en 1991, à l'époque de l'embargo. J'étais accompagné de M. Urbain; j'étais donc couvert par le gouvernement. A cette époque-là, vu l'embargo, on ne pouvait normalement pas s'y rendre. Nous étions les premiers à y aller, presque dans une semi-clandestinité. Quelques semaines plus tard, comme par hasard, M. Mitterrand y était également. Les Américains y sont allés aussi et, à présent, ils sont en train de gagner la guerre, non pas avec les armes, mais avec le coca-cola.

Soit l'on décide que l'Europe, et donc la Belgique, marque une présence appréciée dans les divers pays, où qu'ils se trouvent dans le monde, pour y imprimer son expérience et ses valeurs, soit l'on décide de ne plus mener de politique étrangère ou de politique de défense et on peut d'office supprimer trois ministres.

Il ne faut pas bien sûr s'y rendre pour vanter tel ou tel régime comme l'ont fait d'autres missions qui sont parties à d'autres moments. Je pense notamment à la Corée du Nord. D'ailleurs, je n'irais pas dans ce pays.

12.09 Martial Lahaye (VLD): Mijnheer de voorzitter, wat de bewuste reis betreft, kan ik bevestigen dat het geenszins een snoepriseje noch een plezierreisje was. Reizen met minister Flahaut leert meteen wat werken is. Het leek veeleer op een werkkamp dan op een plezierreisje, maar leerzaam was het wel. Met veel dossierkennis liet de minister ons een en ander zien waarvan wij geen kennis hadden.

Als leperling dichtbij Poelkapelle wonend, moet ik zeggen dat de zeven leden van DOVO die in Cambodja de ontminingsproblemen

waar hij vooral een assistent van de ambassadeur zou zijn. Het is dus een strategische keuze.

Yemen en Koeweït, waar ik binnenkort naartoe ga, zijn ook geen democratische landen. Je moet ter plaatse gaan, met hen praten en hen helpen te evolueren. Anders zullen alleen de Verenigde Staten deze taak op zich nemen. Ofwel beslissen we dat België en Europa actief willen meespelen op internationaal niveau, ofwel beslissen we geen internationaal beleid meer te voeren. We moeten een keuze maken.

12.09 Martial Lahaye (VLD): Notre visite au Viêtnam a été enrichissante, mais elle s'est apparentée à un camp de travail plus qu'à un voyage d'agrément! Le ministre a une bonne connaissance du dossier. Les absents ont toujours tort.

helpen op te lossen, er op de handen worden gedragen omdat ze er fantastisch werk verrichten. Bovendien voelen zij zich zeer ongelukkig wanneer ze de basis moeten verlaten; ze worden namelijk om de zes maanden afgelost. Eigenlijk vragen zij niets liever dan daar goed werk te kunnen presteren in de beste omstandigheden. Ik ben de minister erg dankbaar omdat ik mocht deelnemen aan die interessante en ontzettend leerzame reis.

Nos démineurs suscitent l'admiration au Cambodge.

Ik kan slechts besluiten met de woorden: les absents avaient tort.

12.10 Le président: Ma conclusion, monsieur Lahaye, vous venez de la dire: les absents ont toujours tort. Et nous sommes nombreux, tous partis confondus, à penser qu'une politique de boycott ou d'isolationnisme est toujours contre-productive, quelle que soit la nature des régimes, même si nous ne sommes pas toujours d'accord avec les systèmes politiques en place dans d'autres pays.

12.11 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb goed geluisterd naar de minister. Ik zou hem toch aanraden in de toekomst geen uitspraken meer te doen zoals in de krant, waarin hij verklaart dat het Westen reeds te veel schade aan het Vietnamese volk heeft berokkend. Wij hebben die schuldgevoelens niet nodig.

12.11 John Spinnewyn (VLAAMS BLOK): Le ministre devrait faire preuve de davantage de prudence lorsqu'il fait des déclarations dans la presse, notamment lorsqu'il déclare que l'Occident a déjà fait beaucoup de dégâts au Viêt Nam. On peut se passer de pareils sentiments de culpabilité.

12.12 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Monsieur le président, je pense que le problème va au-delà de cela. Cette mission a été très dure. Au niveau des droits de l'homme, nous avons engrangé des avancées par l'intermédiaire du ministre. Nous devons donc encourager ce genre de mission, pour développer et accentuer les droits de l'homme.

12.12 Josée Lejeune (PRL FDF MCC): Ik denk dat deze missie noodzakelijk is om vorderingen te maken op het stuk van de mensenrechten.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

13 Samengevoegde vragen van

- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de Nederlandse beslissing tot deelname aan het JSF-project" (nr. 6396)
- de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de beslissing van de Nederlandse regering deel te nemen aan het JSF-programma" (nr. 6408)
- de heer Robert Denis aan de minister van Landsverdediging over "de keuze van Nederland voor het Amerikaanse gerechtsvliegtuig JSF" (nr. 6470)

13 Questions jointes de

- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "la décision des Pays-Bas de participer au projet JSF" (n° 6396)
- M. Pieter de Crem au ministre de la Défense sur "la décision du gouvernement néerlandais de participer au programme JSF" (n° 6408)
- M. Robert Denis au ministre de la Défense sur "le choix des Pays-Bas en faveur du JSF américain" (n° 6470)

13.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de JSF of F35 heeft in deze commissie enkele jaren geleden al wat stof doen opwaaien. Ondertussen is het een beetje stil rond deze kwestie geworden. U hebt de zaak terug op de agenda geplaatst.

13.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Nous discutons au sein de la commission de la Défense du programme JSF que j'ai toutefois toujours considéré comme un dossier économique. Le ministre a

Wij bespreken de zaak in de commissie voor de Landsverdediging, hoewel ik het altijd als een economisch dossier heb beschouwd. De JSF is niet louter een jachtvliegtuig. Wij moeten inderdaad pas tegen 2015 over die vliegtuigen kunnen beschikken. Dat duurt nog vrij lang, maar wij moeten ons eerder afvragen of wij het ons met onze industrie kunnen permitteren in die nieuwe technologie afwezig te blijven.

De tijd dat een leger een bestaand vliegtuigtype koopt en betaalt, is voorbij. De ontwikkelingskosten zijn zo hoog – het JSF-dossier bewijst dat nog maar eens – dat de industrie genoodzaakt is om samen te werken. Iedereen die aan zoiets wil meedoen, moet mee investeren. Ik herinner mij dat bij de bespreking in de commissie voor de Legeraankopen de JSF als een van de beste types werd beschouwd, zowel op militair als economisch vlak. Ik denk hierbij aan de investeringen en de return naar onze industrie.

Naar aanleiding van de ultieme beslissing van de Nederlanders, betreurt u dat over deze kwestie geen Europees overleg is gepleegd. Wij zijn slecht geplaatst om de Nederlanders Europees overleg op te dringen, want wij hebben dat in het verleden ook niet gedaan. Ik vind dat wij destijds een foute beslissing hebben genomen, maar de regering heeft deze keuze gemaakt en ik kan daaraan verder niets meer doen. Eigenlijk hebt u nu nog eens de vinger op de wonde gelegd.

Mijnheer de minister, wat was de bedoeling van die reactie?

13.02 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb in vorige vergaderingen al een paar keer vragen gesteld over de JSF.

Ik meen dat wij de internationale context niet kunnen loskoppelen van het nationale gegeven. De Nederlandse regering heeft nu geopteerd om mee te werken aan de verdere ontwikkeling en de bouw van de JSF met het oog op de vervanging van de F-16. De reden hiervoor is de volgende. Nederland opteert voor een vervanging van de huidige generatie F-16's na de midlife update door een nieuw type van gevechtstvliegtuig. Na weging van verschillende criteria heeft men voor de JSF gekozen. Die keuze heeft te maken met een capaciteitsoverweging en een financiële dual use-overweging.

Dit wil zeggen dat naast Groot-Brittannië en Nederland, ook Italië, Noorwegen, Denemarken en Turkije tot het programma van de Joint Strike Fighter zullen toetreden.

Wij hebben in deze commissie al een paar keer over deze kwestie gebakkeleid. Eerst hebben wij glorieus – wetens en willens – naast de conception fase gepakt, met de niet te overziene gevolgen voor onze eigen luchtvaartindustrie. Soms hoor ik zeggen dat wij fierder moeten zijn op hetgeen wij zelf doen, maar in dit dossier hebben wij van weinig fierheid getuigd.

Mijnheer de minister, ik wil u een aantal concrete vragen stellen.

Blijft de regering bij haar standpunt om de F-16 niet te vervangen? Zal de Belgische overheid voor de toestellen die nu een midlife update ondergaan, opteren voor een endlife update?

à nouveau inscrit ce dossier à l'ordre du jour. Il regretterait la décision des Pays-Bas de participer au programme JSF, en raison de l'absence de concertation à l'échelon européen. La non-participation de la Belgique a-t-elle donc fait l'objet d'une concertation au niveau européen?

13.02 Pieter De Crem (CD&V): Le gouvernement néerlandais a décidé de participer au programme JSF, parce que le *Joint Strike Fighter* surpasse d'autres avions de combat européens en ce qui concerne le prix et les capacités. D'autres pays suivraient.

Le gouvernement belge opte-t-il toujours pour le remplacement des F16?

En vertu de quels critères le gouvernement belge accorde-t-il la préférence à un avion de combat européen? Une concertation a-t-elle été organisée à ce sujet au sein de l'OTAN? Quel calendrier le ministre prévoit-il pour le remplacement des F16?

Tegen die tijd zullen de toestellen dan 30 of 35 jaar oud zijn. Of kiest men voor intern overleg waarbij men nu de theoretische keuze maakt voor JSF en de eigenlijke beslissing uitstelt tot een volgende regeerperiode? Heeft het departement van Landsverdediging reeds de oefening gemaakt van het Nederlandse departement voor Defensie dat onder meer de Rafale-, de Typhoon- en de JSF-toestellen heeft onderzocht. Mijnheer de minister, in de marge van andere debatten in deze commissie hebt u verklaard dat u zou kiezen voor een Europees toestel. Waarom? Welke criteria worden gehanteerd? Dit is een soort read between the lines dat erop neerkomt dat hoewel de politieke tijdgeest in deze coalitie er op dit ogenblik niet rijp voor is men toch kiest voor een vervanging van de F-16. (...)

Mijnheer de minister, u weet dat de CD&V op dit ogenblik aan de mensen vraagt of zij er beter voorstaan dan met een regering met christen-democraten. Ongeveer 78% van de Vlamingen antwoordt op deze vraag "neen". Er is hoop, ook voor u misschien. Mieux le premier en goal que le deuxième je ne sais pas où.

Wat heeft het Europees overleg u geleerd? Bovendien mogen we de NAVO niet uit het oog verliezen. We hebben de mond vol over Europese defensie en transatlantische verhoudingen. Ik vermoed dat de NAVO aardig wat bakkeleit over deze materie. Mijn laatste vraag heeft betrekking op het tijdschema. De vervanging van de F-16 door het Europees project verloopt niet vlotjes. Samen met de voorzitter van deze commissie en mevrouw Lejeune hebben we het genoeg gehad in de agglomeratie van Madrid de firma EADS te bezoeken, een fabriek die een aantal onderdelen zoals de vleugels en de neus van de Eurofighter produceert. We kregen er te horen dat de Eurofighter een compleet voorbijgestreefd project is. Het toestel wordt gesleten aan Honduras, Costa Rica, Uruguay en Paraguay. De verantwoordelijken van EADS gaven ons niet de indruk dat het een performant toestel is. Blijft over de keuze voor Rafale of voor JSF. U weet dat de CD&V niet kiest voor Rafale maar voor JSF, weliswaar gekoppeld aan een aantal voorwaarden zoals compensaties voor de gewesten en de dual use. Behoudens ons strategisch belang heeft een klein land als België er alle belang bij een vinger in de pap te hebben als er over internationale opdrachten wordt onderhandeld. Daarbij behoort ook de problematiek van de dual use.

13.03 Robert Denis (PRL FDF MCC): Monsieur le président, monsieur le ministre, c'est une question que j'avais abordée en décembre ou novembre de l'année dernière quand je vous avais demandé où en était le remplacement de nos F-16, normalement opérationnels jusqu'en 2015. Vous m'aviez alors répondu que nous aurions le temps de prendre notre décision avant cette date.

Mais voilà que tombe cette décision des Pays-Bas de choisir le JSF américain au détriment de l'avion français et de l'avion qui serait produit par le consortium réunissant l'Allemagne, l'Espagne, l'Italie et la Grande-Bretagne. Le président du Sénat a fait à cet égard une remarque qui me semble importante et pertinente. D'après lui, si la position hollandaise n'est pas revue, les Etats-Unis auront finalement réussi à endiguer la volonté européenne d'autonomie aéronautique en matière d'avions de combat.

13.03 Robert Denis (PRL FDF MCC): Onlangs hebt u ons gezegd dat we vóór 2015 het type en het aantal vliegtuigen zullen hebben gekozen om onze 72 F-16's die nog vliegen te vervangen. De Gewesten zullen ook de mogelijkheid hebben al dan niet aan de economische ontwikkeling van dat vliegtuig deel te nemen als uw beslissing is genomen. Ondertussen zou Nederland gekozen hebben voor de JSF ten nadele van de Franse Rafale en de Eurofighter Typhoon, een constructie van een consortium

Monsieur le ministre, il est question d'une compensation de 9 milliards € pour l'industrie aéronautique hollandaise, à la suite du choix de l'avion américain. Une première question me vient à l'esprit. Quelles seraient les possibilités de compensation pour l'industrie aéronautique belge si nous faisions le même choix?

Face au sérieux de votre démarche consistant à faire preuve d'une certaine prudence dans le choix de ces avions, compte tenu des enveloppes budgétaires qui vous sont allouées, je voudrais vous poser trois questions. En effet, au fur et à mesure que les autres pays européens vont se positionner en matière de choix pour le remplacement de leurs avions, notre position devient de plus en plus inconfortable.

Monsieur le ministre, devons-nous continuer à être attentistes dans ce dossier? Quelle est votre réaction face à la décision hollandaise qui semble définitive? Pourriez-vous demander assez rapidement une étude comparative sur les performances des appareils et sur les retombées qui seraient liées aux trois choix qui s'ouvrent à nous? Enfin, monsieur le ministre, qu'en est-il du calendrier de modernisation de nos F-16?

waaraan Duitsland, Italië, Groot-Brittannië en Spanje deelnemen. Als Nederland niet op zijn keuze terugkomt, zal Amerika geslaagd zijn in zijn opzet de Europese autonomie aan banden te leggen.

Voor Nederland zou de economische terugslag 9 miljard euro bedragen. Kan onze vliegtuigbouwindustrie gelijksoortige voordelen verwachten, als wij voor de JSF kiezen? Hoe groot is onze vliegtuigbouwindustrie en welke troeven heeft ze vergeleken met die van Nederland? Zullen die voordelen de Europese vliegtuigbouwmaatschappij EAD niet ernstig ontregelen? Moeten we een afwachtende houding aannemen betreffende die Nederlandse beslissing? Kunt u ons een vergelijkende studie bezorgen van de kosten en de technische kenmerken van de drie types waartussen we moeten kiezen? Welk tijdschema wordt vooropgesteld voor de modernisering van onze luchtvloot?

13.04 Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het strategisch plan 2000-2015 vermeldt expliciet dat voor België de behoefte aan polyvalente gevechtsvliegtuigen zal blijven bestaan zowel op het nationaal vlak als in alliantieverband en dat de F-16 aan vervanging toe zijn na 2015. Voorts vermeldt het plan dat het aantal te verwerven nieuwe vliegtuigen bij een onveranderde geostrategische omgeving nu nog moeilijk te bepalen is. Gezien de geplande termijn voor de vervanging werd er nog geen vergelijkende evaluatie uitgevoerd. Wel wordt de evolutie op operationeel en technologisch gebied van dergelijk wapensysteem gevolgd zoals dat hoort te gebeuren op de defensiestaf.

13.04 **André Flahaut**, ministre: Le Plan stratégique 2000-2015 prévoit que la Belgique a encore besoin d'avions de combat polyvalents et que les F16 doivent être remplacés après 2015. Le nombre d'avions à acquérir est difficile à déterminer. Une évaluation comparative n'a pas encore été réalisée mais il va de soi que l'Etat-major de la Défense se tient informé des évolutions opérationnelles et technologiques en la matière.

Mes propos en rapport avec la décision des Pays-Bas ont trait à l'absence de concertation préalable entre les Européens. Je peux la regretter mais je ne peux l'imposer ni aux Pays-Bas, ni à la Grande-Bretagne, tout comme ces pays d'ailleurs ne peuvent nous imposer ni une concertation, ni la décision qu'ils ont prise.

Je le dis et je le répète: leur décision est regrettable et dangereuse pour la cohésion européenne. Elle met en partie à mal la construction européenne que nous avons fait avancer de façon significative au cours de notre présidence. Tout le monde, sans distinction, a dit qu'il fallait mieux coordonner, faire preuve de cohérence et de concertation pour nous équiper des moyens nécessaires afin de combler les

Ik kan Nederland en Groot-Brittannië niet tot een overleg dwingen. Zij mogen ons hun eenzijdige beslissing niet opdringen. Iedereen is het ermee eens om onze keuzes te coördineren, maar de Nederlanders gaan de solotoer op. Wij blijven consequent, de legeruitrusting van de Europese landen moet almaar compatibeler worden. Ik blijf bij mijn standpunt,

lacunes constatées lors de la guerre du Kosovo. Ceci étant dit, les Hollandais ne participent pas au programme de l'Airbus A400! Ils font donc des choix d'un autre ordre! Quant à nous, nous restons cohérents avec nous-mêmes. Nous poursuivons les concertations et les relations suivies entre les différents pays européens pour essayer de nous doter d'équipements qui seront, sans doute, compatibles avec ceux des Etats-Unis.

Pragmatique et concret, j'ai l'habitude de dire ce que je fais et de faire ce que je dis. On ne me fera pas changer de discours en fonction de l'évolution de la situation internationale ni de l'évolution des choix qui sont pris pour d'autres raisons par d'autres pays. Je plaide pour la cohérence européenne. La décision du gouvernement hollandais en fin de règne jette un coup de canif et fait faire marche arrière à la défense européenne. Moi je persiste et signe: c'est ma position et mon avis politique. Cela peut ne pas plaire mais c'est la réalité. Je partage l'avis de M. De Decker. On s'est battu pendant des mois pour obtenir cette cohérence européenne. Pendant la présidence belge, on a fait une véritable course contre la montre pour aboutir, à Laeken, à une déclaration d'opérationnalité - non pas d'engagement immédiat - pour constater ensuite que certains prennent une décision qui va à l'encontre de la déclaration après y avoir adhéré. Je ne peux que le constater et le regretter, ce que je continuerai d'ailleurs à faire lors des prochaines réunions de l'Union européenne et de l'OTAN. Cela ne fera peut-être pas plaisir à certains mais mon métier ne doit pas se borner à enregistrer les décisions qui sont prises ailleurs.

Il n'y a pas eu de concertation internationale au niveau ministériel concernant le remplacement des F-16. On peut le regretter mais chacun est souverain. Certains pays doivent encore prendre des décisions. La période pour le remplacement des F-16 se situe après 2015 et la décision devra être prise environ 5 ans avant le remplacement proprement dit, ce qui nous situe dans le temps des coalitions 2003-2007, 2007-2012. On peut donc encore voir venir! Du côté du CD&V ou du parti qui existera peut-être plus tard sous un autre nom, on peut caresser l'espoir de se trouver à la décision à un certain moment!

13.05 Pieter De Crem (CD&V): On parlera peut-être du "PD", parti démocratique!

13.06 André Flahaut, ministre: Je n'entre pas dans ce genre de discussion! Le parti socialiste est le seul à ne pas avoir changé de nom!

13.07 Pieter De Crem (CD&V): Il ne va pas changer?

13.08 André Flahaut, ministre: Il ne va pas changer de nom mais il va changer de façon interne.

13.09 Pieter De Crem (CD&V): Il change de look au moins?

13.10 André Flahaut, ministre: Bien entendu!

En réponse à M. Denis, je tiens à dire que réaliser une étude comparative aujourd'hui sur les F-16 et les successeurs potentiels du F-16 ou autre, cela n'a pas beaucoup de sens, en tout cas au niveau belge.

in weerwil van de Nederlandse beslissing, die werd genomen door een regering die aan het einde van de rit gekomen is. Over de vervanging van de F16-toestellen heeft geen internationaal overleg plaatsgevonden en men kan dat betreuren.

De beslissing moet na 2015 worden genomen. Welke regering zal dan aan het bewind zijn? Het houdt geen steek om vandaag een vergelijkende studie te laten uitvoeren als de aankoop pas na 2015 is gepland. Als het ministerie van Economische Zaken en de Gewesten willen proberen de economische weerslag te berekenen, waarom niet?

Mais je tiens à répondre à M. Denis que faire une étude comparative aujourd'hui sur les successeurs potentiels du F-16 ou autres n'a pas beaucoup de sens, en tout cas au niveau belge. Mais je ne peux évidemment pas empêcher mon collègue ministre des Affaires économiques de faire de telles études, en coopération avec les régions bien sûr. Car il faut en tenir compte. Les clés de répartition se situent au niveau des régions; elles ne sont ni à la Défense, ni au ministère des Affaires économiques.

Donc, il appartient aux ministres régionaux et au ministère des Affaires économiques de collaborer pour calculer d'éventuelles retombées de telle ou telle mesure en fonction de ce qui a été promis. Car j'ignore ce qui figure dans le contrat conclu avec les Hollandais. Et quoi qu'il en soit, le plan stratégique est clair quant au moment où l'on prendra la décision.

Il faudra donc, le cas échéant, trouver d'autres majorités pour prendre d'autres décisions.

13.11 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, als de regering valt, zouden wij dat probleem volgende week kunnen oplossen.

De minister heeft de Nederlanders verweten geen overleg te plegen, terwijl België dat zelf ook niet heeft gedaan. De feiten wijzen er steeds meer op dat de juiste beslissing de JSF zou zijn geweest. Op 4 april 2000 heeft de krijgsmacht een dossier ingediend bij de commissie voor de Legeraankopen, waarin duidelijk staat dat de JSF de beste en goedkoopste was. Nu wordt op een andere basis besloten dan louter kwaliteit of economie, namelijk politiek. Dat dossier werd door de strot van de VLD geramd. De keuze en de beslissing was slecht.

Als blijkt dat steeds meer van onze partners toch voor een JSF zouden kiezen, zullen wij misschien ooit gedwongen zijn om ook voor dat type te kiezen. Dan zullen wij wel de volle pot moeten betalen.

Ik blijf erbij dat die beslissing een spijtige beslissing was, waarover u de bespreking zelf terug op de agenda hebt gezet.

13.12 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, wij delen het uitgangspunt van de minister voor een polyvalente luchtmacht, ook in Europees perspectief. Ten tweede is de F-16 na 2010 aan vervanging toe. Dat horen wij nu voor het eerst. Deze regering kiest er, ondanks de deelname van de groenen eraan, toch voor om de luchtmacht te blijven behouden. Die optie is belangrijk.

13.13 Minister André Flahaut: Mijnheer De Crem, dat kadert volledig in het strategisch plan.

13.14 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de minister, dat strategisch plan wordt door minstens drie van uw coalitiepartners in vraag

13.11 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Apparemment, ni les Pays-Bas ni la Belgique ne se sont concertés en la matière. Opter pour le JSF eût été la solution la moins onéreuse et la plus adéquate. Ignorant le dossier de la commission des Achats militaires, on a préféré prendre une autre décision, purement politique. Si, ultérieurement, nos partenaires optent quand même pour le JSF, nous serons bien forcés de les suivre. Mais il nous faudra alors payer le prix plein.

13.12 Pieter De Crem (CD&V): Nous sommes également partisans d'une force aérienne militaire polyvalente, y compris dans la perspective européenne. Il nous revient à présent que les F16 devront être remplacés en 2010. L'actuel gouvernement opte donc bel et bien pour le maintien de la force aérienne.

13.13 André Flahaut, ministre: Tout cela s'inscrit entièrement dans le plan stratégique.

13.14 Pieter De Crem (CD&V): Ce plan stratégique est remis en

gesteld, namelijk door de SP.A, Ecolo en Agalev. Dat is de helft van het aantal coalitiepartners. Daarop wilde ik u wel even attent maken. Uiteindelijk is dat plan geblokkeerd door de heer Stevaert.

De Nederlanders krijgen in dat dossier de zwarte piet toegeschoven. Groot-Brittannië en Denemarken hebben nochtans dezelfde beslissing genomen. Ik begrijp het standpunt van de Nederlanders. Voor de Vlaamse regeringspartners in deze coalitie is Nederland vaak een voorbeeld. Wij hoeven de Nederlanders niet altijd te volgen, maar voor die aankoop kunnen wij hen best wel volgen. De Nederlanders hebben van bij het begin deelgenomen aan de ontwikkeling en bovendien is het zuinigheidsprincipe van toepassing. Zij hebben voor dit toestel gekozen omdat het in de internationale ranking het beste en ook het goedkoopste is.

U verwijt de Nederlanders dat zij ons niet geraadpleegd hebben. Toen wij de roll-on-roll-off hebben gekocht, hebben wij de Nederlanders ook niet geconsulteerd. Strategisch gezien hebben wij onze NAVO-partners evenmin geconsulteerd. Wij hebben hen ook niet gevraagd of onze keuze operationeel goed was. Ik weet wel dat zij haast allen van hun stoel zijn gevallen bij het vernemen dat wij een roll-on-roll-off zouden kopen in het kader van onze specialisatie met Groothertogdom Luxemburg.

Ik kan de volgende conclusies formuleren.

Ten eerste, de vervanging van de F-16 komt er hoe dan ook en onwillekeurig aan, tenzij wij de neutraliteitspolitiek van de groenen en sommige Vlaamse socialisten zouden volgen.

Ten tweede, die vervanging zal veel geld kosten. Wij doen nu namelijk niet mee met het concept, waardoor er voor de industrie geen meerwaarde is. Wij zullen dat vliegtuig pas in 2010 kopen, maar omdat wij het dan uit het rek kopen, zal het ongeveer 35% duurder zijn. In dat dossier hebben wij dus op alle terreinen verloren. De CD&V vindt dat er meer politieke moed nodig was geweest om de juiste beslissing te nemen. Vanaf het concept zou ik voor de JSF geopteerd hebben.

13.15 Le président: Il faut vous adresser à l'exécutif flamand. Vous vous souvenez sans doute qu'il n'a pas voulu payer!

13.16 Pieter De Crem (CD&V): Ce sont des "leuke jongens en leuke meisjes."

On mange des cacahuètes et on boit des trappistes!

13.17 Le président: Les Wallons et les Bruxellois étaient prêts à payer.

13.18 Robert Denis (PRL FDF MCC): Monsieur le président, je n'ajouterai pas grand-chose, si ce n'est qu'il est beaucoup plus difficile de prendre des décisions quand on doit les prendre que de critiquer quand on n'a que cela à faire.

13.19 Stef Goris (VLD): Mijnheer de minister, ik wil het debat niet heropenen maar ik wil toch één ding benadrukken: Nederland maakt geen deel uit van het concern dat zich met Airbus bezighoudt. Het is

question par au moins trois partenaires de votre coalition, à savoir le SP.A, Agalev et Ecolo. Ce plan a finalement été bloqué par M. Stevaert.

Je déplore l'absence de concertation avec nos partenaires de l'OTAN. Les F16 devront en tout état de cause être remplacés, à moins que nous adoptions la politique de neutralité prônée par les Verts et certains socialistes flamands. Après 2010, ce remplacement coûtera cependant 35% plus cher. C'est pourquoi nous aurions voulu d'ores et déjà opter pour le JSF.

13.19 Stef Goris (VLD): Je voudrais souligner que les Pays-Bas ne font pas partie du

heel belangrijk dat te weten. Wij hebben via Belairbus een participatie in Airbus, en via Flabel hebben wij een participatie in Airbus Military Corporation (AMC) voor de A300M. Nederland doet daar niet aan mee. Dat is een keuze die Nederland al jaren geleden gemaakt heeft. Hun economie zat op dat moment in de problemen. Nederland had later dus bijna geen andere keuze dan in een ander project te stappen, te weten het project dat zich nu aandient. Dat maakt deel uit van het huidige probleem. De Vlaamse economie, en volgens mij ook de Waalse, is reeds met heel wat geld actief in Belairbus en in het ganse Airbus-consortium. Zij verkiezen daarmee door te gaan. Men kan nu eenmaal niet aan alle projecten deelnemen. Samengevat: Nederland kiest voor het huidige project omdat zij niet deelnemen aan het Airbus-project.

13.20 André Flahaut, ministre: Tout d'abord, le navire de transport affrété avec les Luxembourgeois répond vraiment à des lacunes. Nous en avons parlé à de multiples reprises au niveau européen et au niveau de l'OTAN. Nos intentions étaient connues. La porte était ainsi ouverte, si nécessaire, à d'autres partenaires, en ce compris les Néerlandais.

Je répète que le Benelux, dont on me parle souvent, est intéressant en tant que tel. Il peut servir de "petit moteur" pour l'intégration européenne, mais, dans cette perspective, il faut que chacun joue le jeu à tout moment et n'opte pas pour le Benelux quand cela semble utile et le laisse tomber quand il ne présente plus d'utilité. Dans ces conditions, je ne vois pas pourquoi je demanderais encore à mes collègues de se réunir dans le cadre du Benelux. Je préfère travailler avec ceux qui le souhaitent. Et pour l'instant, nous travaillons en bonne intelligence avec le Luxembourg.

En ce qui concerne les Pays-bas, attendons de voir. Les contrats vont-ils être signés rapidement ou le seront-ils après les élections?

Voor of na de verkiezingen, dat is de vraag.

13.21 Pieter De Crem (CD&V): Je ne suis pas Mme Blanche. D'ailleurs, elle est morte!

13.22 Minister André Flahaut: Mijnheer De Crem, ik ben ook Mme Blanche niet. In Nederland is er een goede coalitie, een coalitie tussen de socialisten en de liberalen.

13.23 Pieter De Crem (CD&V): Sans doute, la Hollande en a-t-elle marre.

13.24 André Flahaut, ministre: Les Hollandais ont de beaux mariages! Il y aura de beaux enfants! Cela va aller!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

14 Vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de berichtgeving na het overlijden van een bemanningslid van de Godetia" (nr. 6398)

14 Question de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "les informations publiées à la suite du décès d'un membre d'équipage du Godetia" (n° 6398)

14.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik

consortium Airbus. Les Pays-Bas en ont décidé ainsi, voici plusieurs années, pour des motifs économiques. C'est précisément pour cette raison que les Pays-Bas n'avaient d'autre choix que de participer à présent à un autre projet. La Belgique est déjà active au sein du consortium Airbus. Notre pays continue donc dans cette voie. Il est impossible de participer à tous les projets.

13.20 Minister André Flahaut: Wat het samen met Luxemburg bestelde transportschip betreft, was ons standpunt zelfs bij de NAVO gekend. Wij stonden open voor nieuwe voorstellen met betrekking tot partnerships, inzonderheid met Nederland.

De Benelux is een interessante uitvalsbasis, een kleine motor van de Europese integratie, maar alleen als er altijd aan hetzelfde zeel getrokken wordt. We zullen wel zien of het nog wat wordt met de samenwerking met Nederland. Zullen de contracten voor of na de verkiezingen worden ondertekend?

14.01 Luc Sevenhans (VLAAMS

heb niet meer dan enkele minuten nodig om mijn vraag te stellen.

Mijnheer de minister, op 27 januari 2002 overleed jammerlijk genoeg kwartiermeester Vermander tijdens een medische ingreep op de Godetia in Gambia. De negatieve commentaar op dat bericht stoorde me ten zeerste. Zo werd beweerd in het hoofdartikel van een liberale krant dat admiraal Herteleer, die erbij gesleurd werd, meer met zichzelf bezig zou zijn dan met de veiligheid van zijn marinemensen. Ik vond die reactie nogal overdreven. Ik was geneigd erop te reageren, maar ik ben gelukkig zo verstandig geweest eerst informatie in te winnen over de juiste omstandigheden van het overlijden. Als iedereen dat gedaan had, was de berichtgeving in de kranten allicht minder negatief geweest.

Bij een medische ingreep kan er altijd iets misgaan. En het ging hier om een ernstige ingreep; het ging niet louter om een blindedarmontsteking. Over de details kunnen we uiteraard niet uitweiden: het gaat immers over een persoonlijke zaak. De reactie was aanvankelijk: moeten er niet telkens en overal chirurgen en dokters mee op missie worden gestuurd? Ik wou dat het kon. Men mag echter ook niet gaan overdrijven. Het schip lag overigens in een haven. Op een koopvaardijship is er zelfs geen dokter aan boord. Op de Godetia was dat wel het geval. Degenen die suggereerden dat er overal dokters mee moeten gaan, sprongen dus zonder meer op de kar toen ze van het incident hoorden. Dat is jammer, want het overlijden is en blijft een spijtige zaak.

Mijnheer de minister, u bent terzake al eens ondervraagd in de Kamer. Toen antwoordde u dat u niet veel kon zeggen omdat het incident nog vrij recent was. Ik neem aan dat u nu iets meer kunt zeggen. Ik meen te begrijpen dat de marine niets te verwijten valt en dat het gewoon gaat om een onvermijdelijke gebeurtenis. Kunt u dat bevestigen?

14.02 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, la question est délicate car elle porte sur un cas particulier qui comporte des aspects médicaux. Je vais donc me limiter à reprendre les faits.

Le 17 janvier, sur le navire Godetia qui était en mission normale, un quartier-maître se plaint de douleurs abdominales. Constatant l'aggravation de ces douleurs, les deux médecins se trouvant à bord – l'un civil et l'autre militaire – décident d'évacuer le militaire vers l'hôpital le plus proche, à savoir l'hôpital royal Victoria de Banjul. Je rappelle que les médecins sont les mieux à même de juger et d'apprécier une situation. Ils l'ont donc fait en vertu des règles de l'art de guérir qui sont les leurs et de leur déontologie. Ils ont donc apprécié la situation et ils ont fait transporter la personne dans l'institution qu'ils jugeaient la plus apte, à proximité du navire, étant entendu que ces navires sont équipés de salles d'opération et qu'ils ne sont pas à même de pratiquer des interventions trop lourdes. Elles sont réservées aux soins de fractures ou d'autres petits problèmes ou pour préparer un patient à être transporté.

Que se passe-t-il ensuite? Normalement, quand on est en opération avec d'autres navires au sein d'une escadre, on peut faire appel à des salles d'opérations situées sur les autres navires. Dans ce cas-ci, le navire est en mission, il est donc seul et ce sont les deux médecins qui jugent de l'opportunité du transfert du patient vers un hôpital.

BLOK): Je voudrais revenir au décès d'un quartier-maître du Godetia, survenu alors que le navire se trouvait dans un port de Gambie. Le ministre dispose-t-il de davantage d'informations à ce sujet? Certains reproches pourraient-ils être adressés à la Force navale?

14.02 Minister André Flahaut: Dat is een delicate vraag. Op 17 januari klaagt kwartiermeester Patrick Vermander van de Godetia over hevige buikpijn. Hij wordt naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis overgebracht. De operatiezalen aan boord zijn immers bestemd voor kleinere ingrepen of dienen om een overbrenging voor te bereiden. In dat ziekenhuis wordt het bemanningslid in aanwezigheid van de scheepsarts van de Godetia onderzocht door drie chirurgen. De patiënt wordt geopereerd, en na de heelkundige ingreep treden er postoperatieve verwikkelingen op, waaraan de patiënt uiteindelijk overlijdt. Het ging hier niet om een eenvoudige appendicitis, zoals verkeerdelijk werd bericht, maar om een acute buikkwaal met een hoog overlijdensrisico, zelfs al was de

Dans cet hôpital, en présence du médecin du Godetia, le patient a été interrogé, examiné cliniquement, il a fait l'objet de prises de sang et d'analyses radiologiques. Il a été examiné par trois chirurgiens: un Egyptien formé à l'université d'Alexandrie, un Cubain et un Nigérian formé aux Etats-Unis. Après concertation entre les médecins belges et les trois chirurgiens et vu la dégradation de l'état clinique, il a été décidé de pratiquer une intervention chirurgicale. L'opération a été exécutée et, après l'intervention, un problème post-opératoire est survenu, comme cela peut se produire dans ce genre de maladie.

Ce n'était pas une simple appendicite. C'est d'ailleurs l'erreur qui a été commise: les gens qui ne savaient rien de la situation ont lancé une information non confirmée mais on ne peut pas leur en vouloir car ils voulaient avertir rapidement la famille. J'ai moi-même été informé régulièrement de ce qui se passait: quand le problème s'est posé à bord, quand on a transféré le patient, quand on a pris la décision de l'opérer et, malheureusement lorsqu'il est décédé. J'ai obtenu également le rapport des personnes contactées en Belgique par les assistantes sociales concernées. En clair, la première personne contactée était la sœur du marin, ensuite son père. C'est la sœur qui avait également prévenu l'ex-femme du marin car sa situation sociale était un peu particulière. L'erreur qui a été commise est le fait d'avoir parlé d'appendicite. Dès lors, tout le monde déclare qu'on ne meurt pas de cela!

Les médecins que j'ai interrogés disent que même en Belgique, il y a peu de chances que l'on survive à ce genre de maladie.

Voilà la situation telle qu'elle se présentait et la manière dont les gens ont réagi.

J'ai pu constater que le centre d'opération m'a tenu informé, presque en temps réel, ainsi que les responsables militaires de la composante marine et de l'état-major. Et les médecins ont pris les décisions qui s'imposaient.

Quand le drame est survenu – car la mort d'un homme est toujours un drame –, j'ai proposé que la famille accompagne l'avion qui allait rechercher le corps, afin qu'elle puisse voir le corps – en vue de permettre à celle-ci de faire son deuil –, mais également pour voir les installations dans lesquelles l'intervention chirurgicale avait eu lieu. La famille a décliné l'offre, préférant envoyer dans le pays un représentant de la société de pompes funèbres.

Quand le corps a été rapatrié à Melsbroek, les représentants de l'état-major et de la composante marine étaient présents, moi-même étant dans l'impossibilité d'être présent ce soir-là. Le corps a été conduit à Neder-over-Heembeek où une chapelle ardente a été installée et il a ensuite été autopsié. Les conclusions de l'autopsie étant du domaine médical, je n'en ai pas connaissance. Et puis le corps a été transféré, avec le soutien nécessaire des assistantes sociales pour le père – que j'ai rencontré à l'enterrement avec la sœur et le beau-frère –, ainsi que pour l'ex-épouse et la fille du défunt. L'armée continue à encadrer ces personnes pour leur permettre de supporter la disparition.

Le défunt était un quartier-maître qui a beaucoup navigué. Il était en

patiënt in België behandeld.

Na het drama heb ik de familie voorgesteld het ziekenhuis waar hun naaste is overleden, te bezoeken en daarna het lichaam te begeleiden bij de repatriëring.

Nadat het lichaam in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de marine naar België was teruggebracht, werd een autopsie uitgevoerd alvorens het aan de familie werd overgedragen. Het leger blijft de familie van die kwartiermeester steunen.

Ziedaar de toedracht. De dokter heeft een verslag overhandigd en heeft gereageerd om de onjuiste informatie die de ronde deed recht te zetten.

Ik heb persoonlijk de crematieplechtigheid bijgewoond. Ik ontmoette er de familie van het slachtoffer en heb geen vijandigheid tegenover de minister of de militaire overheid ervaren.

Een overlijden is altijd tragisch.

mer pratiquement tout le temps. C'était sa vie, ce qui lui a d'ailleurs valu quelques problèmes avec sa propre famille.

Voilà la situation.

Il y a eu rapport. Il y a aussi eu réaction du médecin qui venait d'Anvers, médecin qui a remis les choses en état parce qu'on laissait planer le doute, la suspicion sur le travail qui avait été fait, à la fois en Belgique, sur le navire et à l'hôpital. Et il convenait de rétablir la vérité.

J'ai participé aux funérailles, à l'incinération du quartier-maître. J'ai rencontré son père, sa sœur, son beau-frère et sa femme. Et je n'ai pas ressenti une quelconque hostilité de leur part ni à mon rencontre, ni vis-à-vis des représentants au plus haut niveau de l'armée, qui étaient également présents.

Les accidents surviennent quotidiennement. Et quand ils aboutissent à la mort d'un de nos hommes, c'est toujours dramatique. Depuis le début de cette année, un des MP qui se trouve à l'entrée de mon cabinet est brutalement tombé mort dans le parc de Bruxelles, un autre s'est noyé, dont on a retrouvé le corps hier à Tournai et un troisième est décédé sur le Godetia. A chaque fois, les équipes font l'impossible, mais une fois que l'heure a sonné, il n'y a rien d'autre à faire.

14.03 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Hij bevestigt mijn informatie. Ik hoop dat het een les is voor bepaalde kranten dat men zulke zaken eerst moet onderzoeken vooraleer men probeert met het menselijk leed zijn oplage te verhogen.

14.03 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Je remercie le ministre pour sa réponse. La presse ferait mieux de procéder à des vérifications plutôt que de publier des informations inexactes.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De voorzitter: De vraag nr. 6414 van de heer Jan Eeman wordt naar een latere datum verschoven.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.59 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12.59 heures.*